

שכבות של זיכרון כש- GIS פוגש את הסיפור האנושי

מיפוי, זיכרונות, תיעוד וניתוח

המחלקה
למדעי המידע
המסלול למדעי הרוח
אוניברסיטת בר-אילן

ד"ר אסנת מנגל

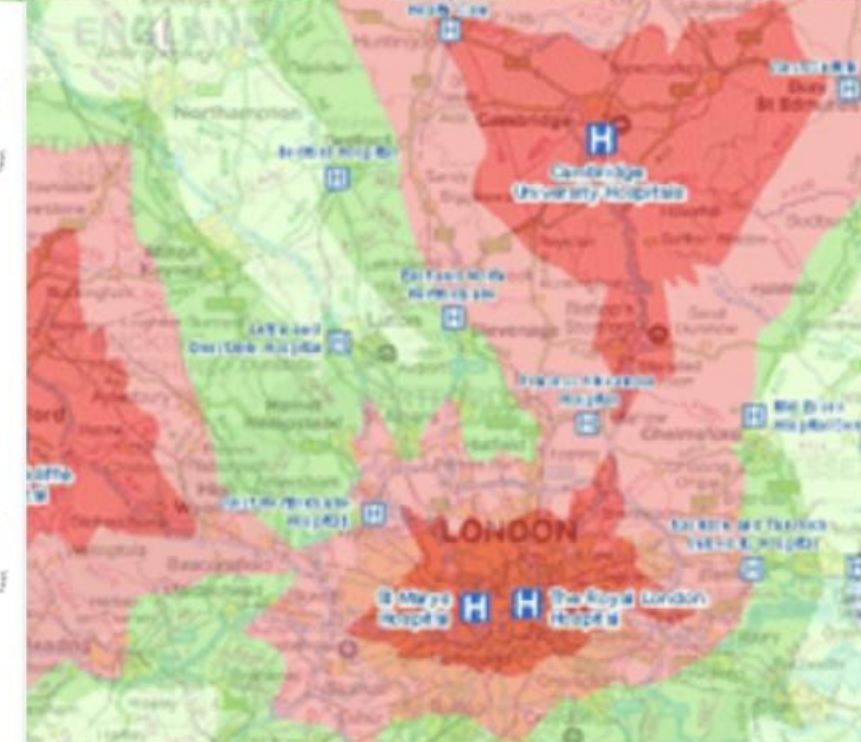
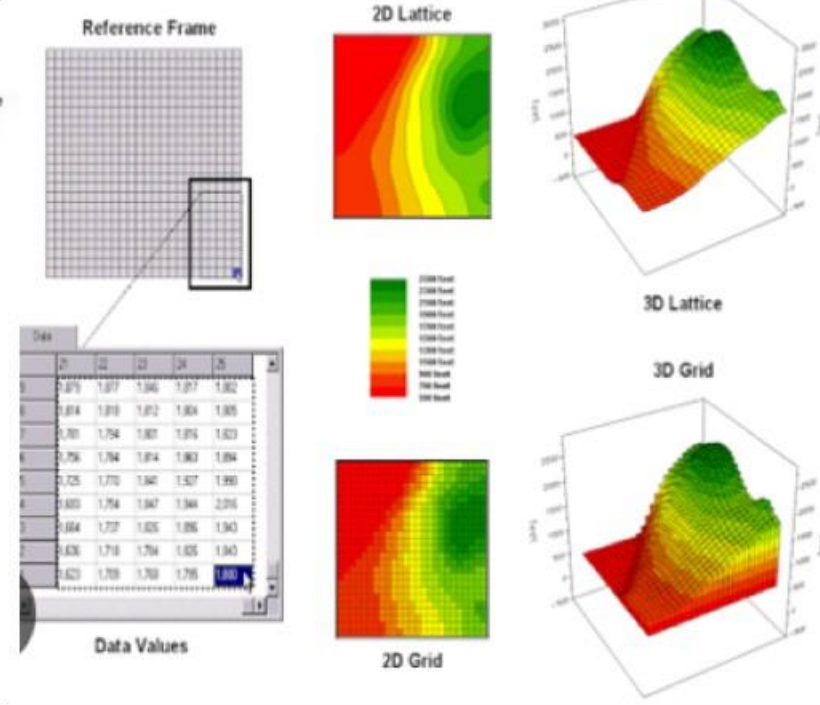
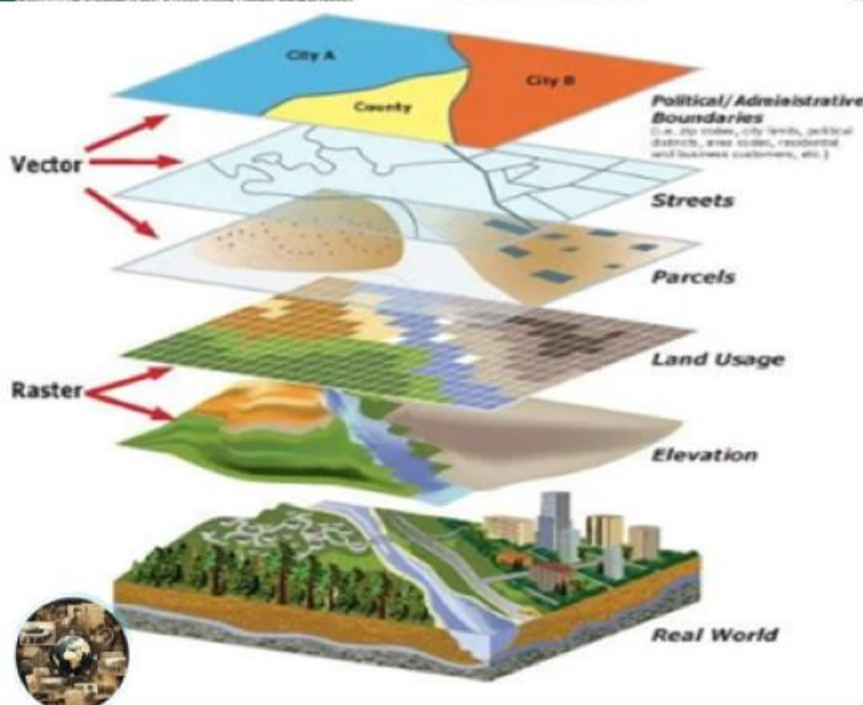
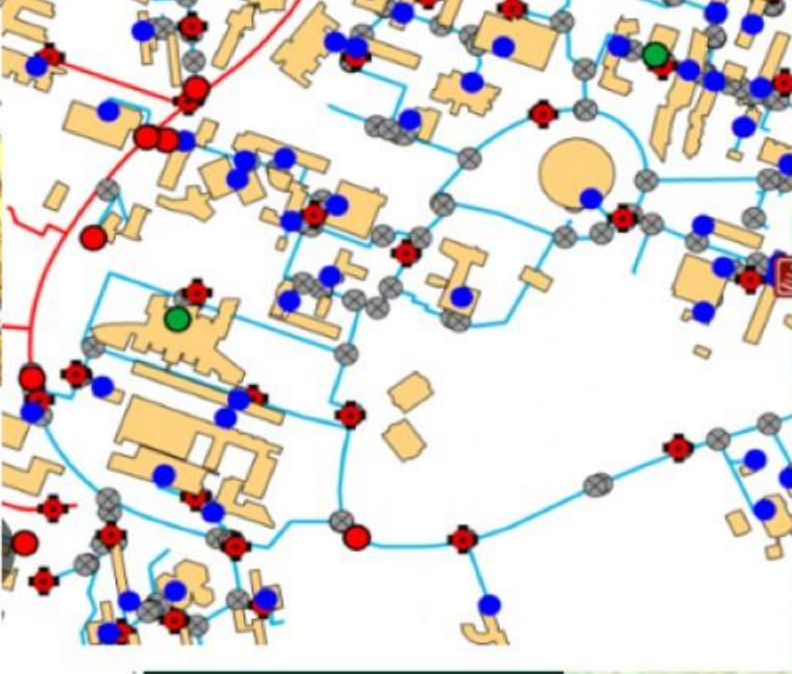
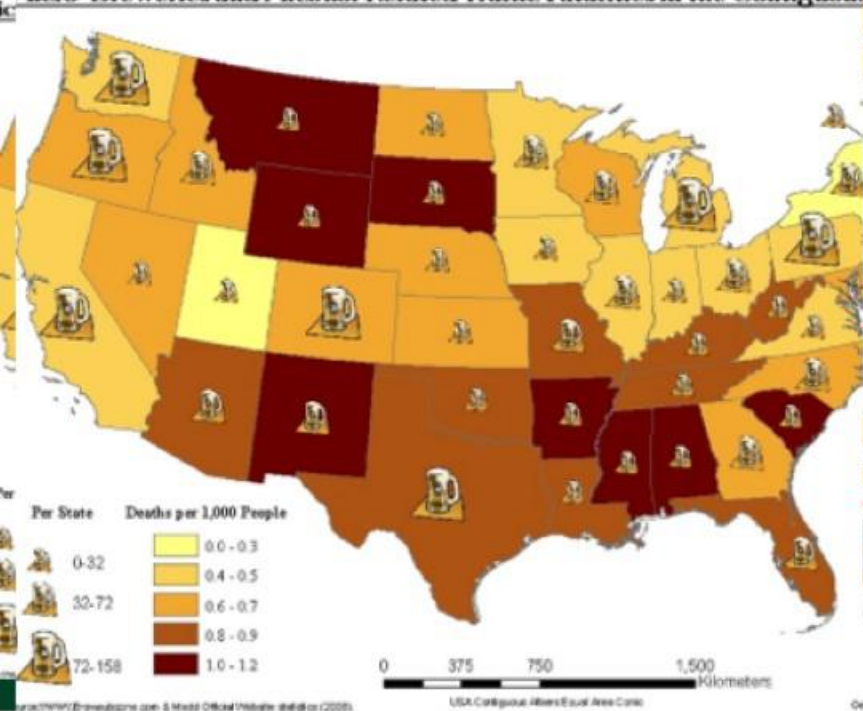
אז מה הסיפור שלי

Story Telling

המחלקה
למדעי המידע
הפקולטה למדעי הרוח
אוניברסיטת בראון

אז מה הסיפור שלי

Story Telling

תובנות של
סיפורים על מפה
או תובנות של GIS
שפונים לעולם
הסיפור והרגשות

שואה יד ושם
והסטודנטים

תיעוד
וארכיונים

7 באוקטובר

התנדבות

יזכור

Yizkor | יזכור

Yizkor, in Hebrew, means "Remember". We will forever remember those who lost their lives during the terrorist attacks in southern Israel on October 7, 2023.

May their memories be a blessing.

This website collects and shares the stories of the victims who were killed in this unprecedented attack (including international victims).

[Open Yizkor Map](#)
[Help](#)

זיכרון

נספר ונעיד על אדם אחד שחוויו כאומה.
נספר כי צריך לדעת, נספר כי אסור לשכוח, נספר למען הגיבורים שקולם לא ישמע עוד.
ונשתף יחד כדי להחלים.

אתר זה אוסף ומשתף את סיפוריהם של עמנו במיתקפת הרצח הנפשעת של ארגון החמאס.

אנא השתמשו בפלטפורמה זו, כדי לכתוב את סיפורו של יקירכם, של ארוע שחוויתם או שהייתם עדים לו.
של מקרה שתרצו לשתף ושל נס שתרצו לספר לעולם או לזכור לעד.
של המלאך האישי שלכם שבזכותו אתם פה מספרים את סיפורו.

לעד נזכור את קרבנות הטורור שנרצחו באכזריות על ידי ארגון החמאס ב-7 לאוקטובר 2023 בעיצומו של חג שמחת תורה, של הנחטפים ושל הגיבורים.

אנו מכבדים את זכרם של אזרחינו, חיילינו וכוחות ההצלה האמיצים ששילמו בחייהם למען הצלת נשים, גברים, ילדים וטף בעודם מגינים על גבולות מדינת ישראל.

יהי רצון שזכרם יהיה לברכה וזכרונותיהם ישארו עימנו לעד.

Don't show this again

ש-גר 2.3..

פלטפורמה של ESRI
אז מה הסיפור שלי

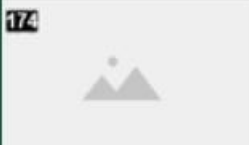
המחלקה
למדעי המידע
הפקולטה למדעי הרוח
אוניברסיטת בר-אילן

תאריך קליטה ז'ן

בקיבוץ נחל עוז נרצח לוחם הי"ם יעקב קרסנינסקי שהוביל את צוות הלוחמים שלו אל עבר המחבלים שחדר לקיבוץ נחל עוז. בקרב לחמו 11 לוחמי י"ם ויעקב שהלך בראשם

סיפור גבורתו של רס"ן מוטי שמיר שיצא מביתו בבוקר השביעי ונלחם בצומת מעון ובקיבוץ רעים, שם מצא את מותו. בקישור המצורף ניתן

רס"ן (במ"ל) נאיל פוארסה ז"ל

רס"ן (במ"ל) נאיל פוארסה, ממגאר, מפקד

עדן ירושלמי ז"ל

תמצאו אותי, טוב? זה מה שאמרה עדן

142

הכנסת העתיק בעזה (כן כן),
בעזה הייתה קהילה יהודית
במשך מאות בשנים...)
לאחר הרצח היה סבא שלי,
מאיר ידידי'ל, מביא לקבר
שלו כל שנה חתיכת אבן
מבית הכנסת העתיק
והיום, היום דווח שחילי'
צה"ל התפללו בבית הכנסת
העתיק בעזה (שנמצא סמוך
לחוף הים, כן שצה"ל –
שכית את עזה – שחרר

142

ב'כיכר פלסטין': הלוחמים הדליקו נר חנוכה
וגירשו את החושך

גרה בקר"ת אונו אור בן יהודה, מפקדת גדוד

*קטגוריה

אנא בחרו את הקטגוריה המתאימה ביותר לסיפור שלכם

-אנא בחר-

סיפורי שורדים

חיות אישיות

סיפורי התנדבות

סיפורי נופלים

רמת הדיוק של המיקום

☐ מדויק ☐ מוערך

כותרת (אופציונלי)

תיאור האירוע

אנא תארו ככל שניתן את המקרה.
ניתן לקלוט את הסיפור ביותר מסופס אחד, במידה והסיפור מתרחש במספר מקומות.
אם אפשר לציין שמות של אנשים שהיו איתנו בסיפור, נוכל לחייג אותם לחיבור סיפורים שהסופים ממקורות נוספים.

100000

המחלקה
למדעי המידע
הפסיכולוגיה למדעי הרוח
אוניברסיטת בראקל

ד"ר אסנת מנגל

האתר של יוליה - ארה"ב אתר זיכרון נרצחים של ה-7 לאוקטובר לפי מקומות מגורים

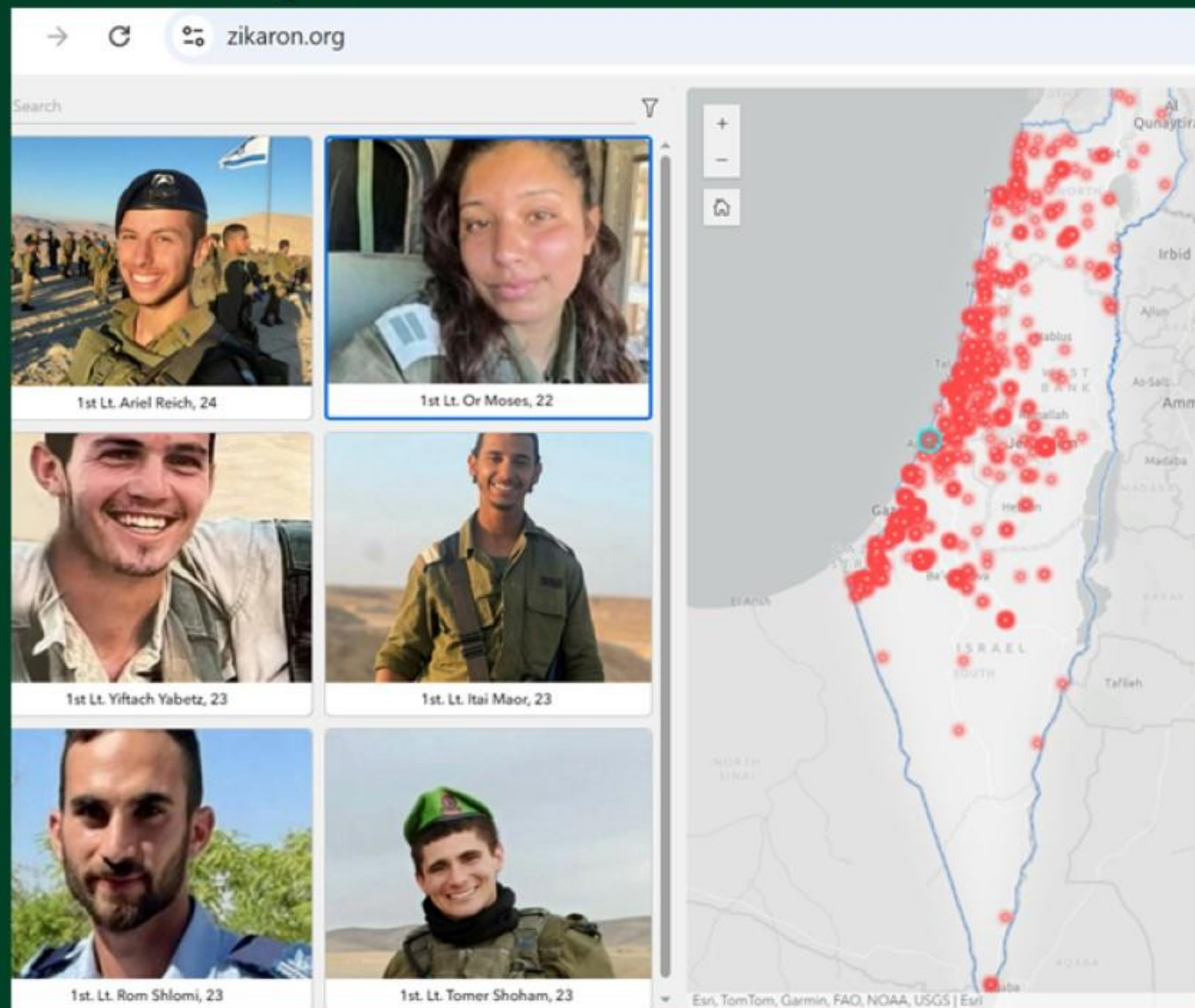
<https://www.zikaron.org/>

<https://www.yizkor2023.org/>

המחלקה
למדעי המידע
הפסיכולוגיה למדעי הרוח
אוניברסיטת בר-אילן

ד"ר אסנת מנגל

Mapping the Massacre

הנצחה פלילי ביטחוני

שמירת עדויות

עדויות

מה הבנתי

- היינו בוועדת החוץ לתיעוד המלחמה
- נחשפנו: לצילומים 360 של העוטף
- נחשפנו לחיפוש עדויות של פשעים של אונס
- נחשפנו לעדות 710
- נחשפנו ליחידת להב 433 לתיעוד מעשה הפשע בנובה שחיפשו פלטפורמה וחשבו שאנשים ישתפו את הסיפורים מעצמם
- נחשפנו למפות oct7map.com
- כאן 360 – מפה וסיפורים
- מעורבות: מורשת, קיבוצים, יזמים ועוד
- הבידול שלנו: סיפורים וכל מיני גם שמחים וכל אחד וסיפורו

המחלקה
למדעי המידע
הפסיכותרפיה למדעי הרוח
אוניברסיטת בר-אילן

ד"ר אסנת מנגל

מה הסיפור שלנו?

חברת "סיפור מקומי" נולדה בעקבות האהבה שלנו להקשיב ולתעד את האנשים שמאחורי הסיפורים, הנושאים איתם זיכרונות וידע שחשוב לנו לשמר. במהלך עבודתנו, אנו פוגשים את הישראלים היפים, ונאים על הזכות לקחת חלק בתיעוד ההיסטוריה של המדינה.

סיפור מקומי - מיזם להקשיב לסיפורים

השקענו מה שלנו היה ל... את ספר זי... במהלך עב... בדרום ועד... הישראלים היפים, ונאים על הזכות לקחת חלק בתיעוד ההיסטוריה של המדינה. כל מקום והנוף הייחוד שלו, כל קהילה והאופי שלה והמשותף לכולם הוא האהבה לאנשים, לסיפורים ולמקום. אנחנו מודים לכל המקומות שפתחו בפנינו את האוצרות שלהם, הפכו לחברים ואיפשרו לנו להיות שותפים לדרך, למסע בזמן.

מפת הסיפורים

+972 52-443-6227

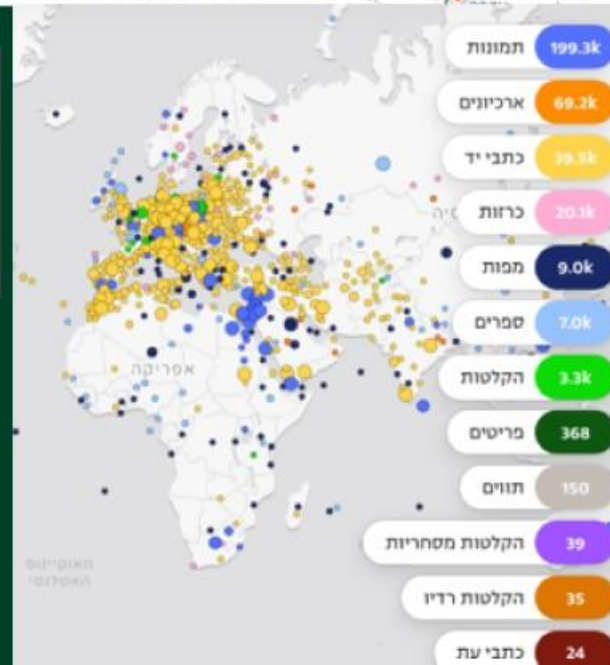

חברים יקרים, קבוצת התיעוד בקיבוץ חניטה שמחה ונרגשת להזמין אתכם לערב שיא וסיום של הסדרה 'הדרך לחניטה' - (11 מפגשים בהנחיית רותי פרנסדורף) שעסקה בתקופת הפינוי והחזרה שלנו הביתה לקיבוץ במלחמה. בסדנא חשפנו סיפורים אישיים, תיעדנו אותם בצילום, וידאו, עבודות סאונד ומיצבים והגיע הרגע להציג את התוצרים.

מפה אינטראקטיבית - מאוספי הספרייה הלאומית

פרסנו את פריטי הספרייה על המפה כדי לגלות עולם מזווית חדשה. בכל עיר או מדינה תמצאו ספרים, תצלומים, כתבי יד, הקלטות או פריטים אחרים הקשורים אליה.

מאיה רייטן ריינר סימון, גיל שליט, סיני רוסינק

סיפורים: עבר והווה

המחלקה
למדעי המידע
הפקולטה למדעי הרוח
אוניברסיטת בראק

אז מה הסיפור שלי

אז פגשתי את אורית נוימן מנהלת אסוף וקיטלוג,
ואת דר' אלכס אברהם מנהל היכל השמות

ההתנדבות בקורס: הכנת פרויקטים ופורטלים של מידע גיאוגרפי ל"יד
ושם"

תובנות של
סיפורים על מפה
או תובנות של
שפונים GIS
לעולם הסיפור
והרגשות

שואה יד ושם
והסטודנטים

תיעוד
וארכיונים

7 באוקטובר

מפגש הצגת פרויקטים מסכמים בקורס מידע גיאוגרפי GIS בשיתוף יד ושם

תרומת פורטלים גיאוגרפיים חדשניים
למחקר ניתוח ותיעוד השואה

בהשתתפות: הנהלת מחלקה למדעי המידע ובינה מלאכותית, סטודנטים,
יו"ר יד ושם **דני דיין**, מנכ"ל יד ושם צביקה פייראזן, ראשי המחלקות
ואורחים

המחלקה
למדעי המידע
הפקולטה למדעי הרוח
אוניברסיטת בר-אילן

הצגת הפרויקטים

תרומת פורטלים גיאוגרפיים חדשניים
למחקר ניתוח ותיעוד השואה

המחלקה
למדעי המידע
הפקולטה למדעי הרוח
אוניברסיטת בר-אילן

קהילות שנמחקו: מסע גיאוגרפי בעקבות הקהילות היהודיות בשואה

עידן ליבוביץ ואביחי חוברי

המחלקה
למדעי המידע
הפקולטה למדעי הרוח
אוניברסיטת בר-אילן

<https://storymaps.arcgis.com/stories/b593937432da456eac952d0dd53bac63>

קהילות שנמחקו: מסע גיאוגרפי בעקבות הקהילות היהודיות בשואה

עידן ליבוביץ ואביחי חוברי, המחלקה למדעי המידע, אוניברסיטת בר-אילן

בהנחיית ד"ר אסנת מנגל ובשיתוף ד"ר אלכסנדר אברהם, מנהל היכל השמות ביד ושם

1) איסוף והצלבת נתונים - מאגר הנתונים הראשוני

original_COUNTRY	original_VICTIMS-encyclopedia	original_%victims_DB
NORWAY	762	98
DENMARK	60	98
FINLAND	8	98
NETHERLANDS	100000	98
BELGIUM	28900	90
LUXEMBOURG	1950	98
FRANCE	77320	98
TUNISIA	600	50
ITALY	7680	98
AUSTRIA	65000	98
GERMANY	160000	98
CZECHOSLOVAKIA/BOHEMIA-MORAVIA	78150	98
SLOVAKIA	71000	98
CARPATHIAN RUTHENIA	100000	80
HUNGARY	290000	98
YUGOSLAVIA	63300	90
GREECE	67000	85
ROMANIA	287000	80
POLAND	3000000	65
LITHUANIA	143000	45
LATVIA	71500	60
ESTONIA	2000	95
RUSSIA	130000	60
BELORUSSIA	300000	40
UKRAINE	600000	55
LIBYA	2000	15

איסוף נתונים ממאגר יד ושם:

- כמות הנרצחים בכל מדינה
- אחוז הנרצחים המתועדים

הצלבת הנתונים עם נתוני האנציקלופדיה של השואה

הוספת נתונים על מספר היהודים שחיו בכל מדינה לפני השואה

יצירת טבלה ראשונית למסד נתונים אחוד

איסוף והצלבת נתונים

עריכת מאגר הנתונים
והכנתו ל-ArcGIS Pro

איתור שכבת מדינות
וקישור טבלאי - Spatial Join

הגדרת תוויות ותצוגה

שינוי הפוליון לצבע מדורג
המקודד מושא המחקר

בניית Story Map

(2) עריכת מאגר הנתונים והכנתו ל-ArcGIS Pro

- נורמליזציה: שינוי שמות המדינות לאותיות קטנות באמצעות פקודות SQL
- ביצוע **GEO-Coding** לקבלת קואורדינטות עבור כל מדינה
- **תיקון קואורדינטות** גבוליות ליצירת Join תקין (מדינות איים - דנמרק)
- **חישוב אחוז הנרצחים** במדינה (חלוקת מספר הנרצחים במספר היהודים לפני המלחמה)
- הוספת עמודה להצגת אחוז הקורבנות כ-string להצגה נוחה

איסוף והצלבת נתונים

עריכת מאגר הנתונים
והכנתו ל-ArcGIS Pro

איתור שכבת מדינות
וקישור טבלאי - Spatial Join

הגדרת תוויות ותצוגה

שינוי הפוליון לצבע מדורג
המקודד מושא המחקר

בניית Story Map

Table - Victims percentages by country

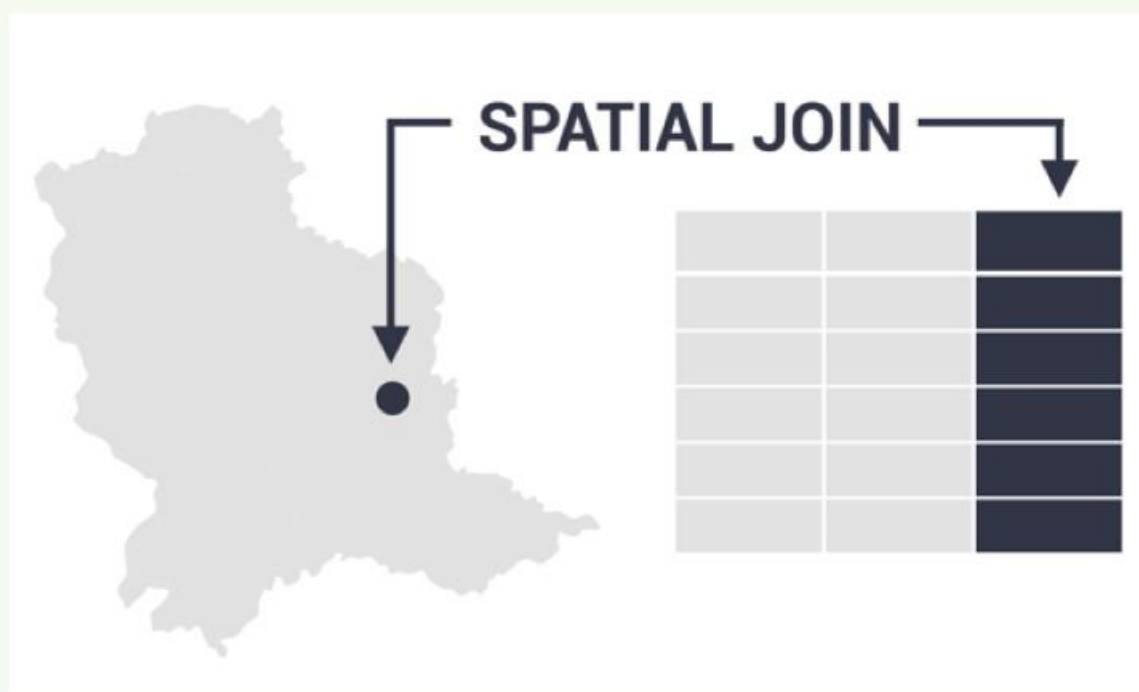
26 records, 0 selected

	original_COUNTRY	Country Name	lat	lon	Number of Countr...	Calculated persen...	Percentage of Cou...
	NORWAY	Norway	61.15	8.79	762	44.824	44.824%
	DENMARK	Denmark	56.01	9.32	60	0.769	0.769%
	FINLAND	Finland	63.25	25.92	7	0.350	0.35%
	NETHERLANDS	Netherlands	52.24	5.63	113,000	80.714	80.714%
	BELGIUM	Belgium	50.64	4.67	28,902	43.791	43.791%
	LUXEMBOURG	Luxembourg	49.82	6.13	1,950	55.714	55.714%

Spatial Join (3): קישור בין פוליגון המדינה לנ"צ

- איתור שכבת פוליגונים של מדינות העולם
- ביצוע **Spatial Join** להצלבה בין שכבת המפה לבין טבלת הנתונים
- קבלת הפוליגונים של המדינות המופיעות בטבלת הנתונים בלבד

איסוף והצלבת נתונים

עריכת מאגר הנתונים
והכנתו ל-ArcGIS Pro

איתור שכבת מדינות
וקישור טבלאי - Spatial Join

הגדרת תוויות ותצוגה

שינוי הפוליגון לצבע מדורג
המקודד מושא המחקר

בניית Story Map

4) הגדרת תוויות ותצוגה

- הגדרת Labels לשם התקין של המדינה (בלי קיצורים, רק האות הראשונה גדולה)
- הצגת אחוזי הנרצחים מסך היהודים לפני המלחמה ואחוזי הנרצחים המתועדים במאגרים
- קביעת הפרטים שיוצגו ב-Pop-ups בעת לחיצה על כל מדינה

איסוף והצלבת נתונים

עריכת מאגר הנתונים
והכנתו ל-ArcGIS Pro

איתור שכבת מדינות
וקישור טבלאי - Spatial Join

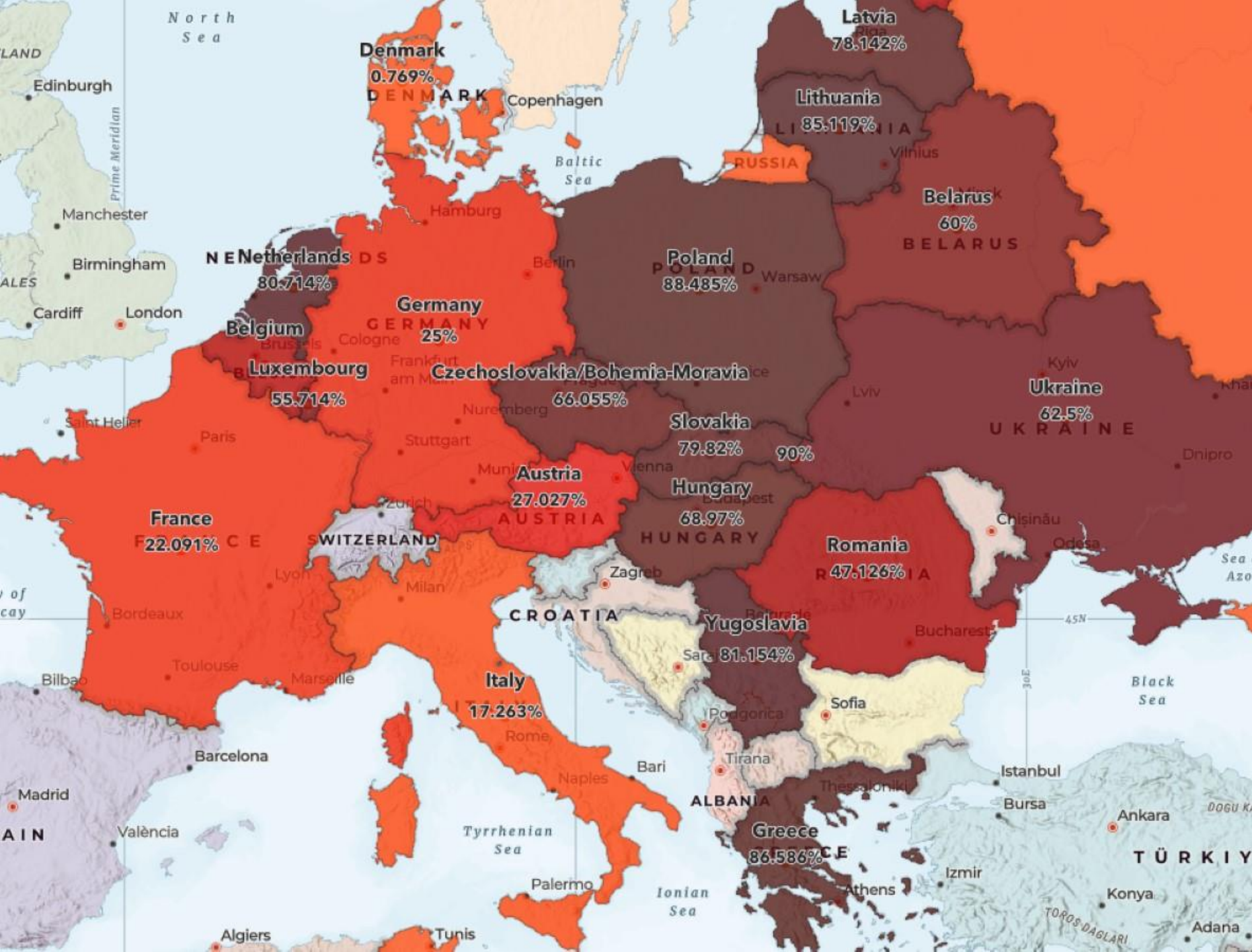
הגדרת תוויות ותצוגה

שינוי הפוליון לצבע מדורג
המקודד מושא המחקר

בניית Story Map

Country Name	Romania
Number of Jews in the Country Before the Holocaust According to the Encyclopedia	609,000
Number of Country's Jews Murdered in Holocaust	287,000
Percentage of Recorded Murdered Jews of Country's Total Holocaust Jewish Victims	80%
Percentage of Country's Jews Murdered in Holocaust among Pre-War Jewish Population of the Country	47.126%

Country Name	Poland
Number of Jews in the Country Before the Holocaust According to the Encyclopedia	3,300,000
Number of Country's Jews Murdered in Holocaust	2,920,000
Percentage of Country's Jews Murdered in Holocaust among Pre-War Jewish Population of the Country	88.485%

רצחים היהודים במדינה מספר היהודים במדינה לפני המלחמה

מדינה מציג את אחוז הנרצחים
דינה מתוך מספר היהודים שהיו
י המלחמה: ככל שצבע המדינה
שיעור הנרצחים באותה המדינה
חילופין, ככל שצבע המדינה בהיר
ור הנרצחים במדינה זו קטן יותר.

דינה מסוימת מראה את הנתונים
לנוע על גבי המפה באמצעות הזזת
התקרב (zoom in) ולהתרחק (zoom out)

צבע כחול - שיעור נמוך יותר של נרצחים מתועדים במדינה
צבע צהוב - שיעור גבוה יותר של נרצחים מתועדים במדינה

חזו הנרצחים המתועדים
במאגר יד ושם מתוך מספר
רבנות הידוע בכל מדינה

כל מדינה מציג את אחוז הנרצחים
במאגר מתוך מספר הקורבנות
במדינה: ככל ש**צבע המדינה כחול יותר**,
נרצחים המתועדים במאגר נמוך יותר,
ולחילופין, ככל ש**צבע המדינה צהוב**
מתועדים יותר נרצחים במדינה זו.

על מדינה מסוימת מראה את הנתונים
ניתן לנוע על גבי המפה באמצעות הזזת

רבים מהיהודים ששודרו הצטרכו להגות סיסג לפי הרשימות בתנועת ההתנגדות, מחוברים 1,318 מהם נסלו בקרב. לאו מהגנצולים עלו לישראל. כיום כ-5,000 יהודים בלבד, רובם יטסולרית באוניקולספדיה שח

רומניה

אוקראינה

בתחילת 1941, לפני הפלישה הגרמנית, חיו באוקראינה המזרחית (כולל השטחים שסופחו ב-1939-1940) כ-2.4 מיליון יהודים. ב-22 ביוני 1941 פלש הצבא הגרמני לברית המועצות, ובעקבותיו נהרסו יחידות האייזנצחפן C-D.

מיד עם הכיבוש החלו פוגרומים נרחבים ביהודים, בעיקר במערב אוקראינה, בהם השתתפו האוכלוס המקומית והמשטרה האוקראינית. אלפי יהודים נהרסו רב נשדד ונהרס. האייזנצחפן החלו בחיסול

סיפור

האשה • האשתי היא מעוררת עם זריות

ע

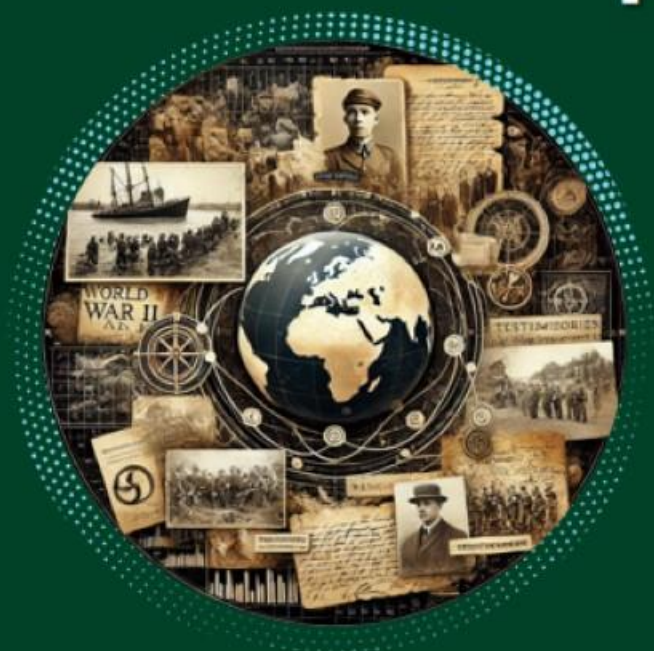
צפון

"השכנים הטובים הצילו את חיי"

הרכבות האחרונות מברגן בלזן

רבקה רקובסקי ורונית שדלובסקי

המחלקה
למדעי המידע
הפקולטה למדעי הרוח
אוניברסיטת בר-אילן

סיפור של רבקה- רכבת האבודה

הם ריכזו את כולם ברחבה
ענקית והתחילו לשלוח אותנו
עם רכבות. למזלנו, היינו
בטרנספורט שלוש
לטרזיינשטט ששם היו תאי
גזים. היינו מיועדים להשמדה
שם. אבל כל פסי הרכבת לכיוון
טרזיינשטט היו מופצצים
והרכבת שלנו התחילה לנדוד
בתוך גרמניה, וכך נדדה בלי
אוכל ובלי מים יותר משבועיים.
בדרך לא נתנו לנו אוכל ואנשים
מתו בקרון מטיפוס, ממחלות
אחרות ומתשישות ונסענו עם
גוויות. היו עצירות שבהן היו
פותחים את הקרונות כדי
להוציא את המתים, ואנו היינו
מנצלים זמן זה לחפש משהו
להכניס לפה, שותים מים
משלוליות, מתנפלים על
ראשנים (עדות ויקיפדיה)

כמה ימים לפני שחרור ברגן-בלזן על ידי הצבא הבריטי,
החל האס.אס לפנות אל תוך גרמניה את אסירי המחנה.
כך נשלחו שלוש רכבות עמוסות באסירים להמתה
בטרזיינשטט. בימים 11.4.1945 , 7.4.1945 , 6.4.1945
הרכבת הראשונה, שעזבה את המחנה, שוחררה על ידי
האמריקנים. הרכבת השנייה הגיעה ליעדה. הרכבת
השלישית, שזכתה לכינוי "הרכבת האבודה", יצאה
מברגן-בלזן עם כ-2,500 אסירים יהודים, מהולנד, מהונגריה
ומיוגוסלביה. היא ניסתה להתחמק ממסילות מופגזות
במשך 13 ימים.
בימים אלו נקלעו נוסעי הרכבת להרעשות ארטילריות, נעו
בין ערים שונות בגרמניה תוך ש-500 מהאסירים מתים
ממחלות, סבל, תשישות ורעב עד שבסופו של דבר הם
שוחררו על ידי חיילים רוסים.

המשפחה: דודה, בנות דודות ולאה הגיעה לברגן בלזן ביחד ביולי
1943 והועברו למחנה ה"מיוחד" כי היה ברשות הדודה סרטיפיקט
בריטי המרשה לעלות לפלשתינה.

<https://collections.ushmm.org/search/catalog/pa1178289>

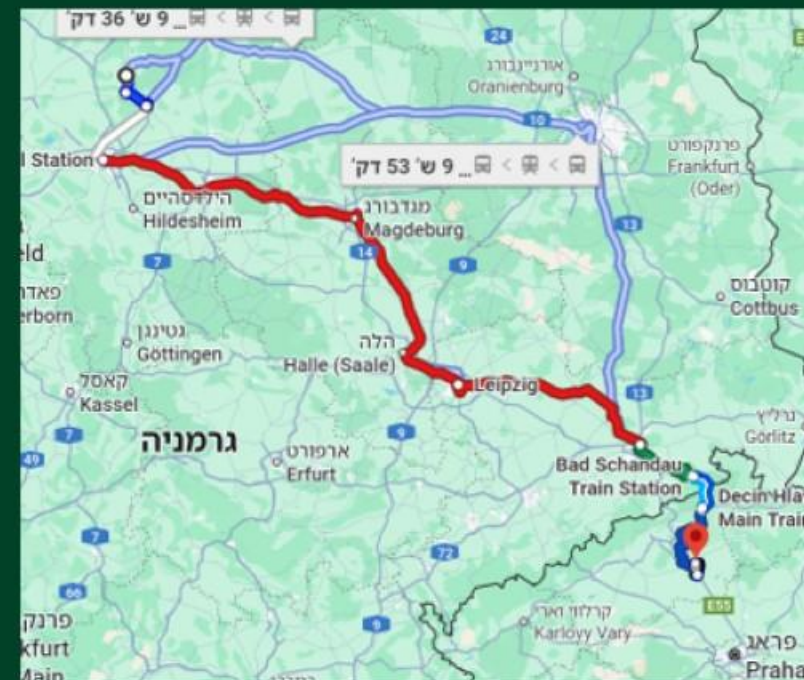
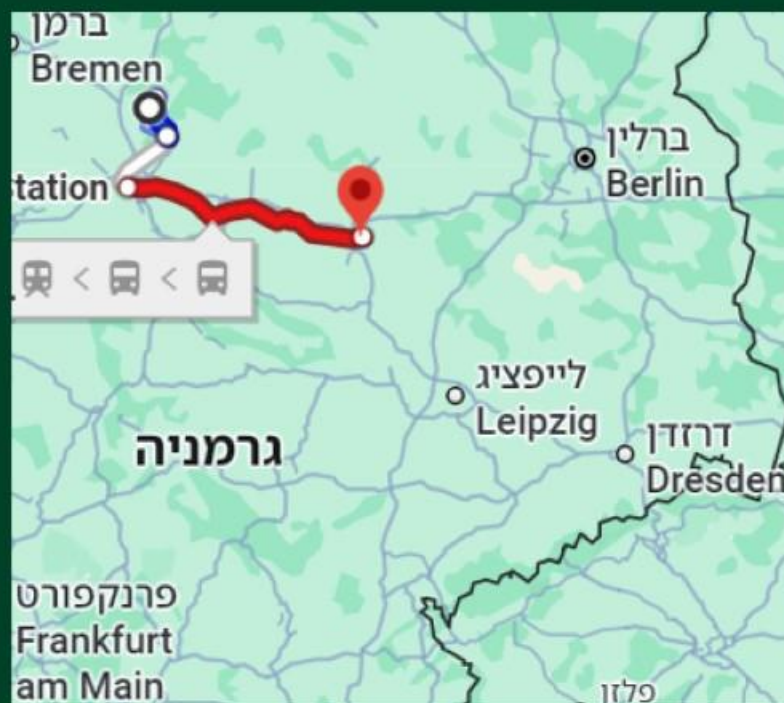
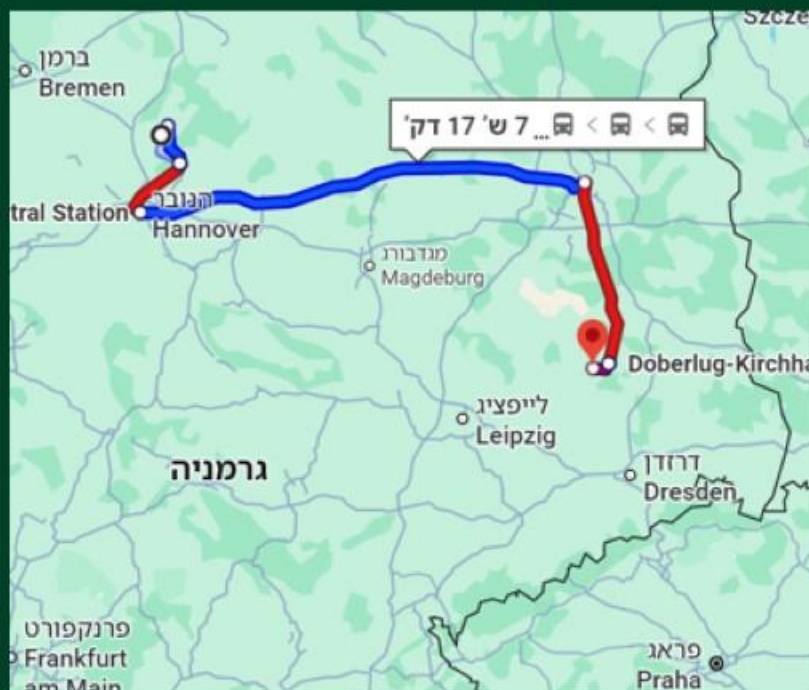
המחלקה
למדעי המידע
הפקולטה למדעי הרוח
אוניברסיטת בר-אילן

רכבת השלישית
האבודה, נעצרה
בטרביץ 10.4.1945

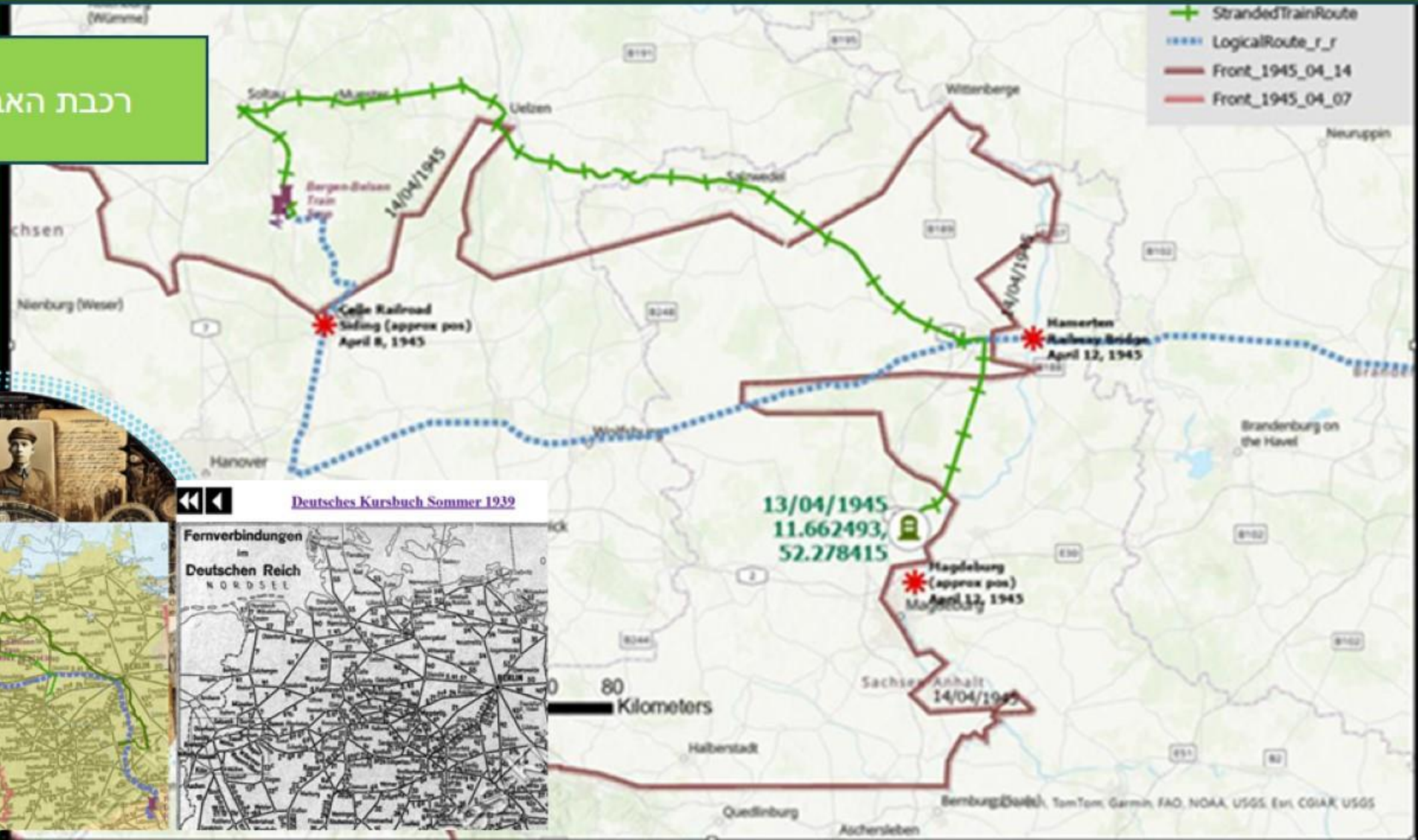
רכבת ראשונה -
נעצרה ליד מגדברג
6.4.1945

נסיעה היום מברגן
בלזן לטרזנשטאט

שיחזור מסלול הרכבות - מעל גבי GIS מברגן בלזן

רכבת האבודה

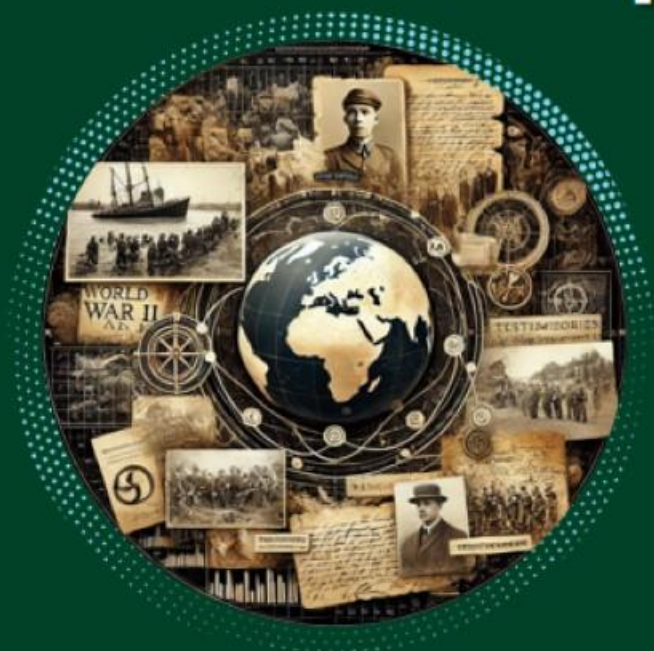

שיחזור מסלול הרכבת האבודה - על גבי GIS מברגן בלזן

- מיקום מחנה ברגן ותחנת הרכבת
- מפת הרכבות של היום
- תוכנית הרכבות 1939
- מפות של צבא ארצות הברית
- מיסמך של יצחק דה פריס ויוסף וייס על הניפטרם בדרך ומקום גבורתם (לוחמי הגיטאות)
- תיאורים מילוליים של ההפצצות על המסילות
- תיאורים ומפות של התקדמות החזית המיזרחית
- המרות קואורדינטות ועיגון מפות רסטר
- ועוד

מיפוי מסלולים גיאוגרפיים: מכתבים, מהיכן ולאן

יריב צ'חנובסקי ושי זילברשטיין

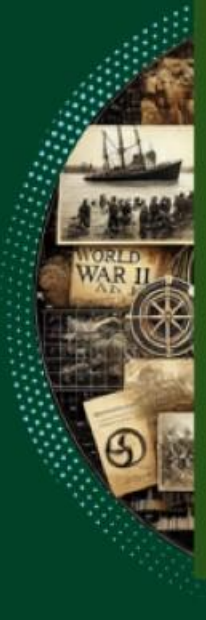
המחלקה
למדעי המידע
הפקולטה למדעי הרוח
אוניברסיטת בר-אילן

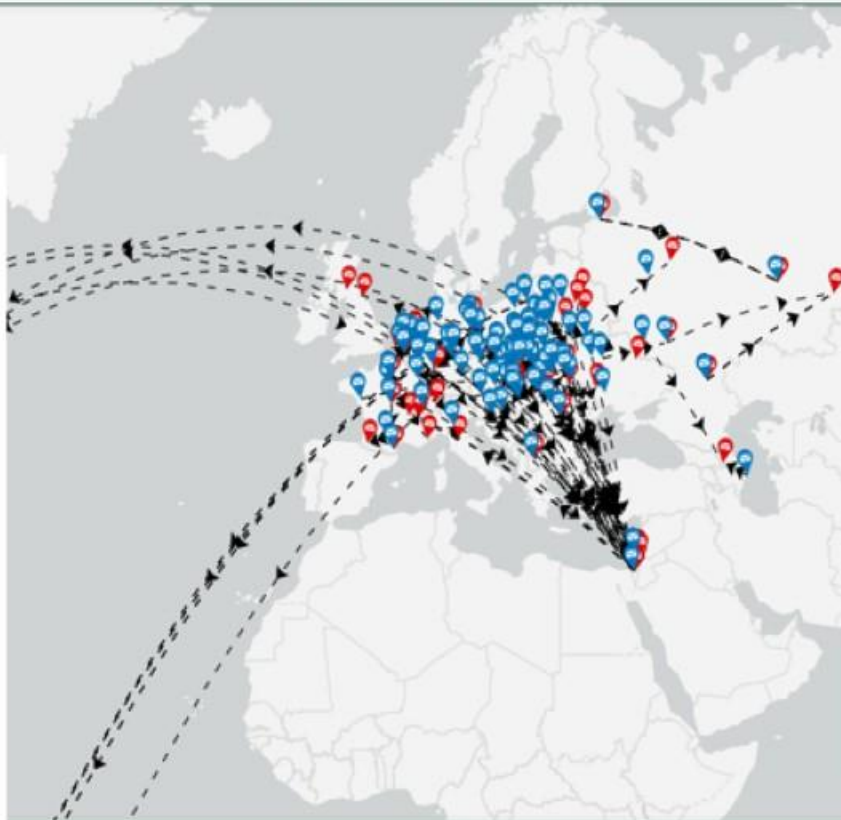

<https://experience.arcgis.com/experience/d84e213d86d94bb0ad4b23c942ad6668/page/Page/?locale=he>

מיפוי מסלולים גיאוגרפיים: מכתבים, מהיכן ולאן

- לאחר שנוצר קשר עם גב' אורית נוימן מארכיון יד ושם, קיבלנו קובץ נתונים שהכיל 200 רשומות, השתמשנו לבסוף ב-100 רשומות.
- כל רשומה הכילה את השדות הבאים: מספר פריט, כותר, ת.ת. יצירת חומר משוחזר, נושאים ומקומות קשורים
- לאחר קבלת החומר מצאנו עבור כל רשומה את עמוד האינטרנט שלה במאגר המקוון של יד ושם
- וכך בנינו את מפת הסיפור

מכתב אחרון שנשלח ע"י שושנה
רוזה פסטור אל בתה תרצה רזי
פסטור באנגליה, מהשנים 1939 -
1945

2:00 ,1.1.1939

הצגת מכתבים עם שנת שליחה לא ידועה

הצגת מכתבים לפי שנת שליחה

- כל המכתבים במאגר -

נבולות היסטוריים מוצגים עבור השנים 1938 עד 1945 בלבד

מכתבים במאגר

חיפוש

כותר	ת.ת. יצירת חומר	שנת שליחה של ...	נושאים	מקומות קשורים	נקודת מוצא	נקודת יעד	קישור למאגר יד ושם	קישור לתיעוד נוסף	מס. פריט במאגר
מכתב אחרון ששלח יצחק ...	2:00 ,11.2.1940	1940	עלייה ידיעות על קרובים ומ...	...odok,Bialystok,Bialystok	Horodok, Poland	Mandatory Israel	הצגה		10015025
מכתבים וגלויות שנשלחו ל...	2:00 ,6.11.1940	1940	הגירה מגרמניה יהודי גרמנ...	...inz),Hesse,Heiden	Mainz, Germany	Heiden, Switzerland	הצגה		10025415
מכתבים שכתב rvin Elias	3:00 ,19.11.1940	1940	מרחש למחנות עלייה ידיעו...	... d. Oder),Brandenburg	...kel Rheingau, Germany	Berlin, Germany	הצגה		10038262

דינמיקה מרחבית: השפעת קרבת מסלולי רכבות למחנות, לאתרים ולגטאות – יהודי רומניה

אנה לויפר ואור חונונוביץ'
אפרים בוימזון ואליוט זבילי

המחלקה
למדעי המידע
הפקולטה למדעי הרוח
אוניברסיטת בר-אילן

<https://infoi.maps.arcgis.com/apps/mapviewer/index.html?webmap=ae0bc1661f5c4467ab82dd455d97b905>

יהודי רומניה

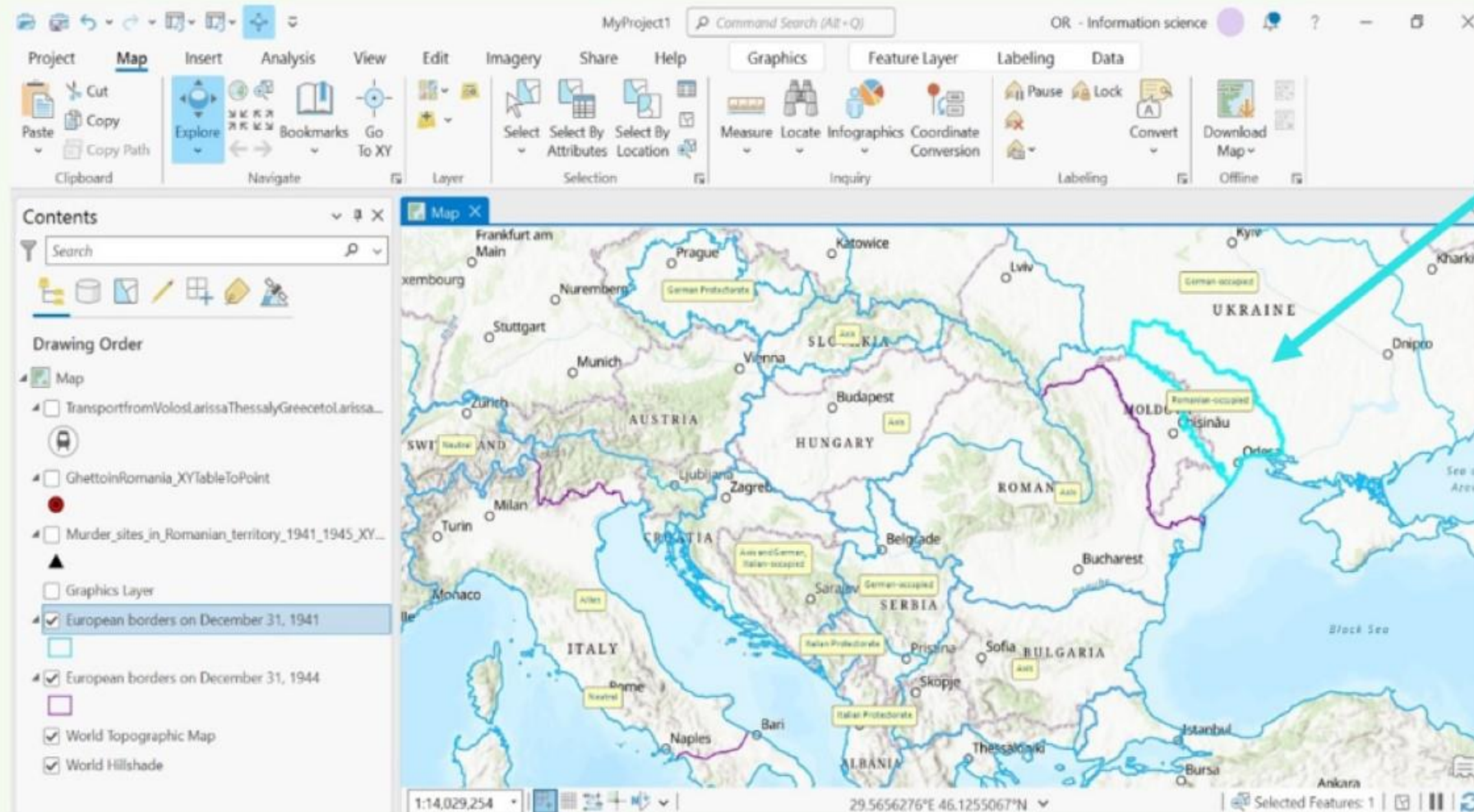
• רומניה היא המדינה היחידה שהשמידה את תושביה היהודים בעצמה, בשונה משאר מדינות אירופה, שבהן נרצחו היהודים על ידי כוחות הכיבוש הנאצי.

• בעוד שיהודי צרפת, הולנד, הונגריה, יוון ועוד הובאו אל המחנות בפולין, יהודי רומניה נרצחו על אדמתם, באתרי רצח בלתי מוכרים.

• שאלת מחקר: כיצד השפיעו המיקומים הגיאוגרפיים של גטאות ושל אתרי רצח ברומניה על דפוסי ההעברה והגירוש של יהודים בתקופת השואה?

איתור מפות גבולות רומניה בדצמבר 1941 ובדצמבר 1944

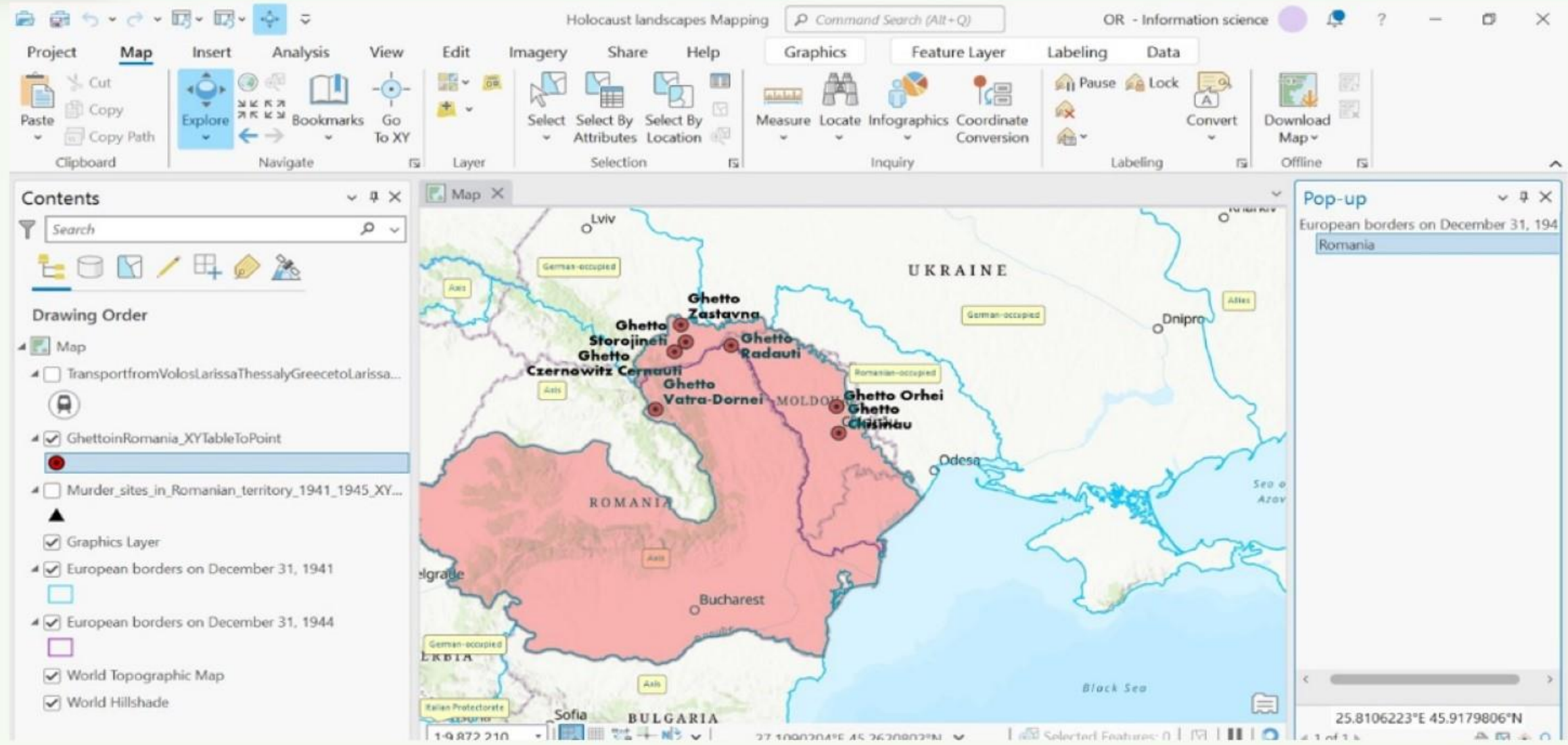
טרנסניסטריה

- שטח כבוש על ידי רומניה בחסות הגרמנים.
- שימשה כמקום ריכוז וגירוש עבור יהודים שנשלחו לגטאות ולמחנות השמדה בשליטת הרומנים.

מיקום גיאוגרפי של גטאות ברומניה

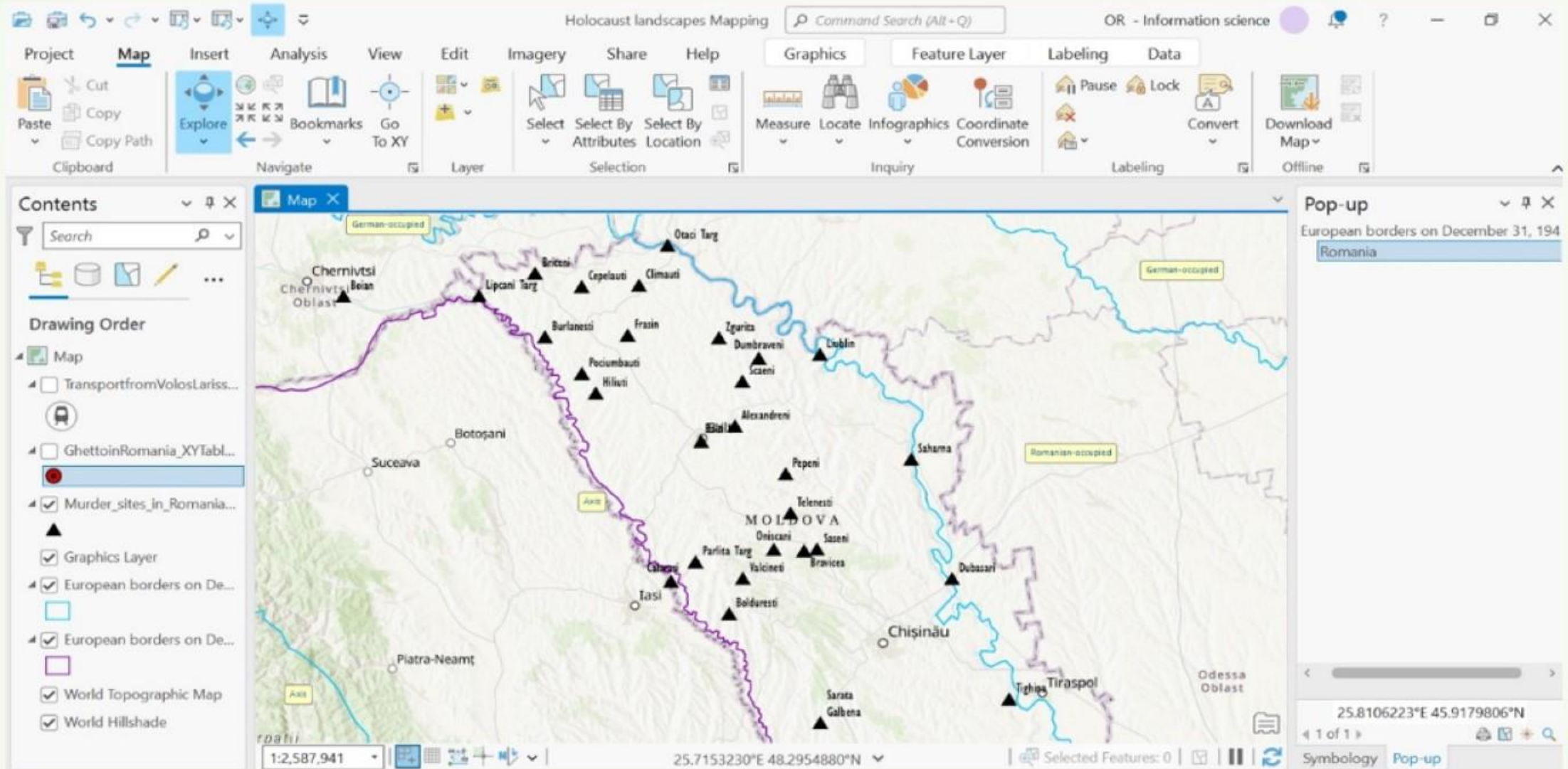
מאתר יד ושם, בניית אקסל והמרה לנתונים גיאוגרפיים

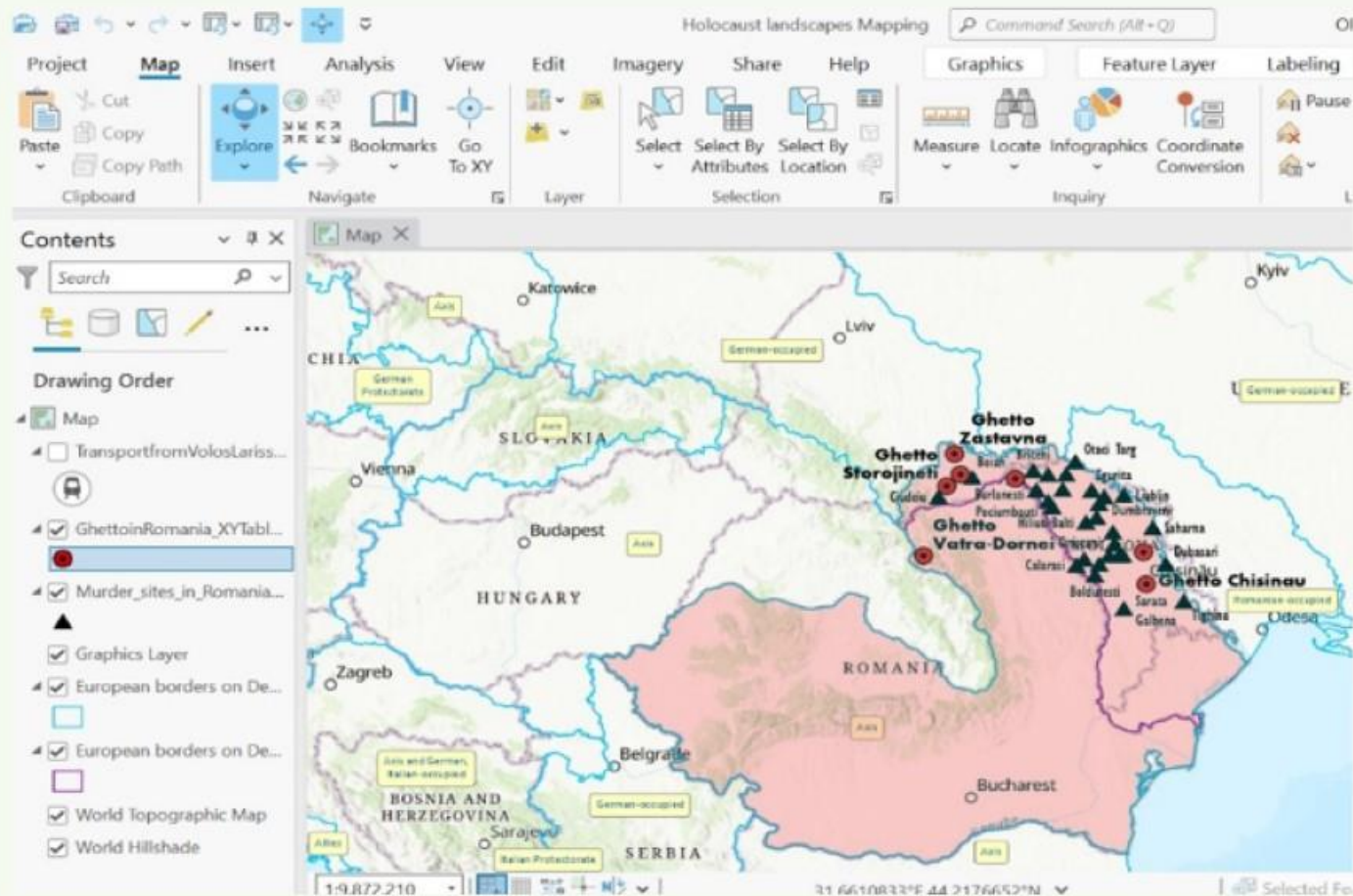
מיקום גיאוגרפי של אתרי רצח ברומניה

מאתר יד ושם, בניית אקסל והמרה לנתונים גיאוגרפיים

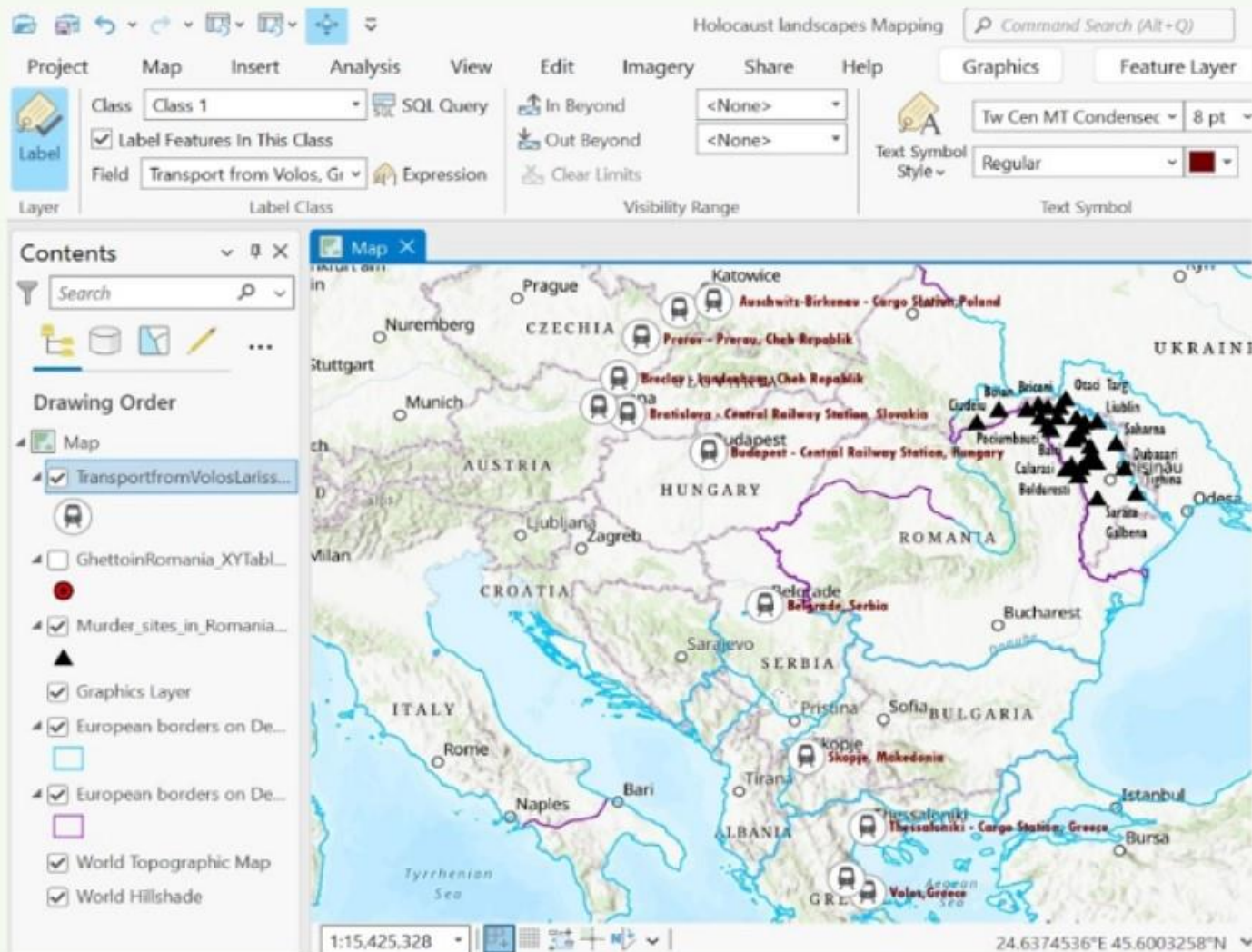
איחוד שתי השכבות: גטאות ואתרי הרצח ברומניה

- איחוד שתי השכבות הראה שכל אתרי הרצח ברומניה נמצאים בקרבה לגטאות.
- לפיכך, נראה שהרומנים לא הצטרפו להשתמש ברכבות להובלת היהודים מהגטאות לאתרי הרצח, שכן מיקום אתרי הרצח לא רחוק מהגטאות עצמם.

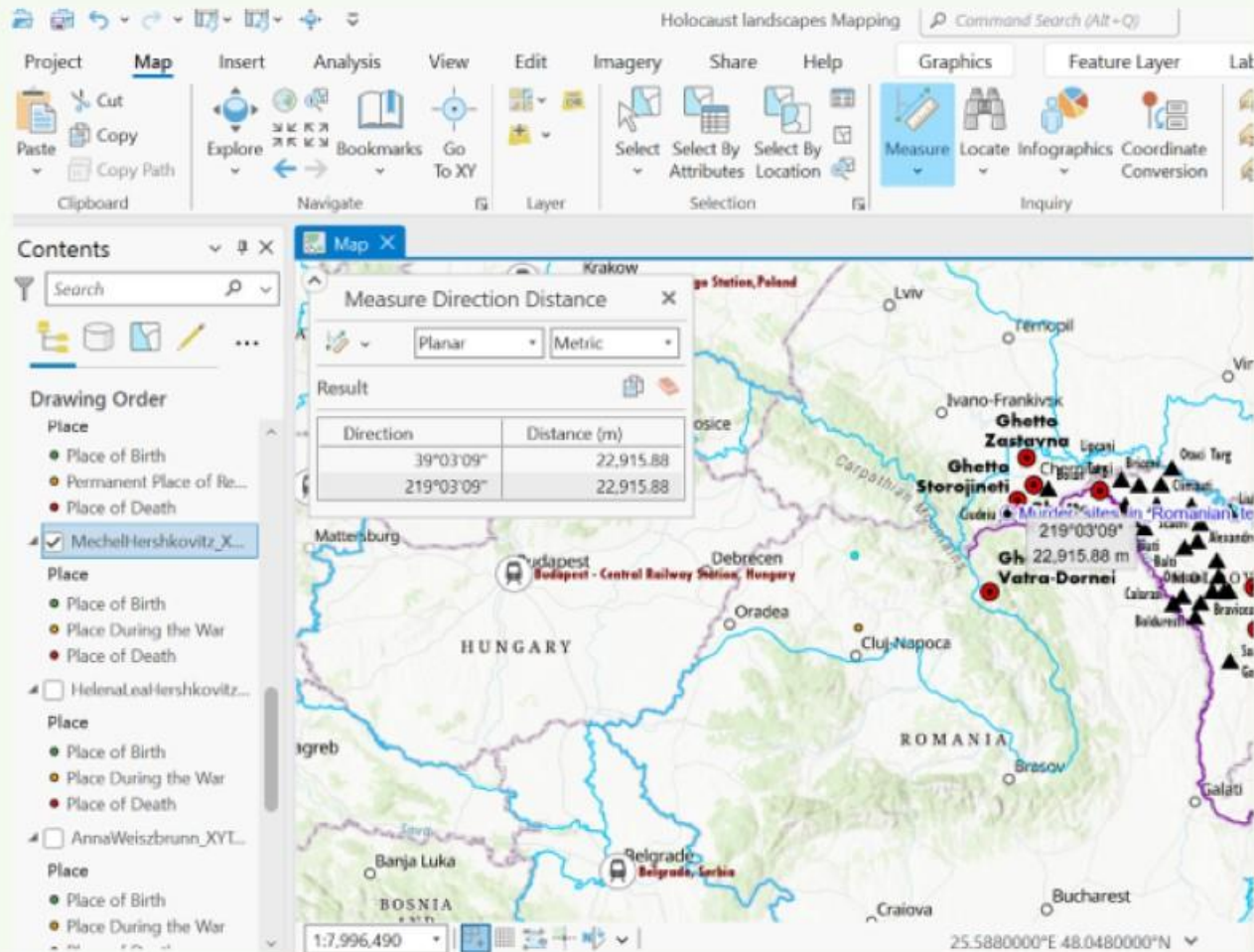
איחוד שתי השכבות: גטאות ואתרי הרצח ברומניה

- איחוד שתי השכבות הראה שכל אתרי הרצח ברומניה נמצאים בקרבה לגטאות.
- לפיכך, נראה שהרומנים לא הצטרפו להשתמש ברכבות להובלת היהודים מהגטאות לאתרי הרצח, שכן מיקום אתרי הרצח לא רחוק מהגטאות עצמם.
- הצלבה עם קו שילוחים שעבר דרך הונגריה, ולא דרך רומניה, חיזקה את המסקנה.

מקרה בוחן לבחינת התוצאות

• נבחרו באופן רנדומלי 10 אנשים מהאזור.

○ מקום לידה

○ מקום בזמן המלחמה

○ מקום רצח

• חישוב המרחקים בין מקום השהייה בזמן המלחמה למקום הרצח הראה שאת המרחקים האלו ניתן ללכת רגלית ולא להשתמש בתחבורה.

• הממצא מחזק את ההשערה שברומניה לא נעשה שימוש בשילוחים למרחקים ארוכים למחנות רצח כמו במדינות אחרות.

מקרה בוחן לבחינת התוצאות

• רומניה היא המדינה היחידה שהשמידה את תושביה היהודים בעצמה, בשונה משאר מדינות אירופה, שבהן נרצחו היהודים על ידי כוחות הכיבוש הנאצי.

• בעוד שיהודי צרפת, הולנד, הונגריה, יוון ועוד הובאו אל המחנות בפולין, יהודי רומניה נרצחו על אדמתם, באתרי רצח בלתי מוכרים.

חקר מסלולי הגירוש של יהודי מילאנו בתקופת השואה מתוך סיפורים אישיים

אביחי גלעד ואושר דוקרקר

המחלקה
למדעי המידע
הפקולטה למדעי הרוח
אוניברסיטת בר-אילן

<https://www.arcgis.com/apps/mapviewer/index.html?webmap=8f233faf6def4b3db56bae058be1569b>

שילוח יהודי מילאנו - שימוש ב-GIS

הבנת קורותיו של אדם בודד, תוך
תרומה להבנת תהליך הגירוש של
יהודי מילאנו בכלל – בשילוב
טכנולוגיות GIS.

שיחזור המסלולים ההיסטוריים
להשמדת העם היהודי תוך שימת
דגש על כל יהודי ויהודי. להציג
בצורה וויזואלית את גירוש היהודים
ממילאן שבאיטליה

מטרת הפרויקט לחקור ולהבין את
הדינמיקה ההיסטורית של שילוחי
היהודים וגירושם מאיטליה
למחנות ריכוז והשמדה בין השנים
1943 ל-1945, תוך התמקדות בעיר
מילאנו כמקרה מבחן.

נתונים ובניית הפורטלים הגיאוגרפיים

הפרויקט כלל איסוף נתונים מהארכיונים של קרן CDEC, ספרי זיכרון, מאגרי נתונים, מסד הנתונים של קורבנות השואה. סה"כ איסוף DATA על 403 יהודים.

המרת הנתונים למוצר דיגיטלי ולפורמטים של GIS

המרת הנתונים לשלושה מודלים וויזואליים:
גרף כרונולוגי, גרף רשתות ומודל GIS אינטראקטיבי (שמהווה את המרכיב המרכזי בפרויקט)

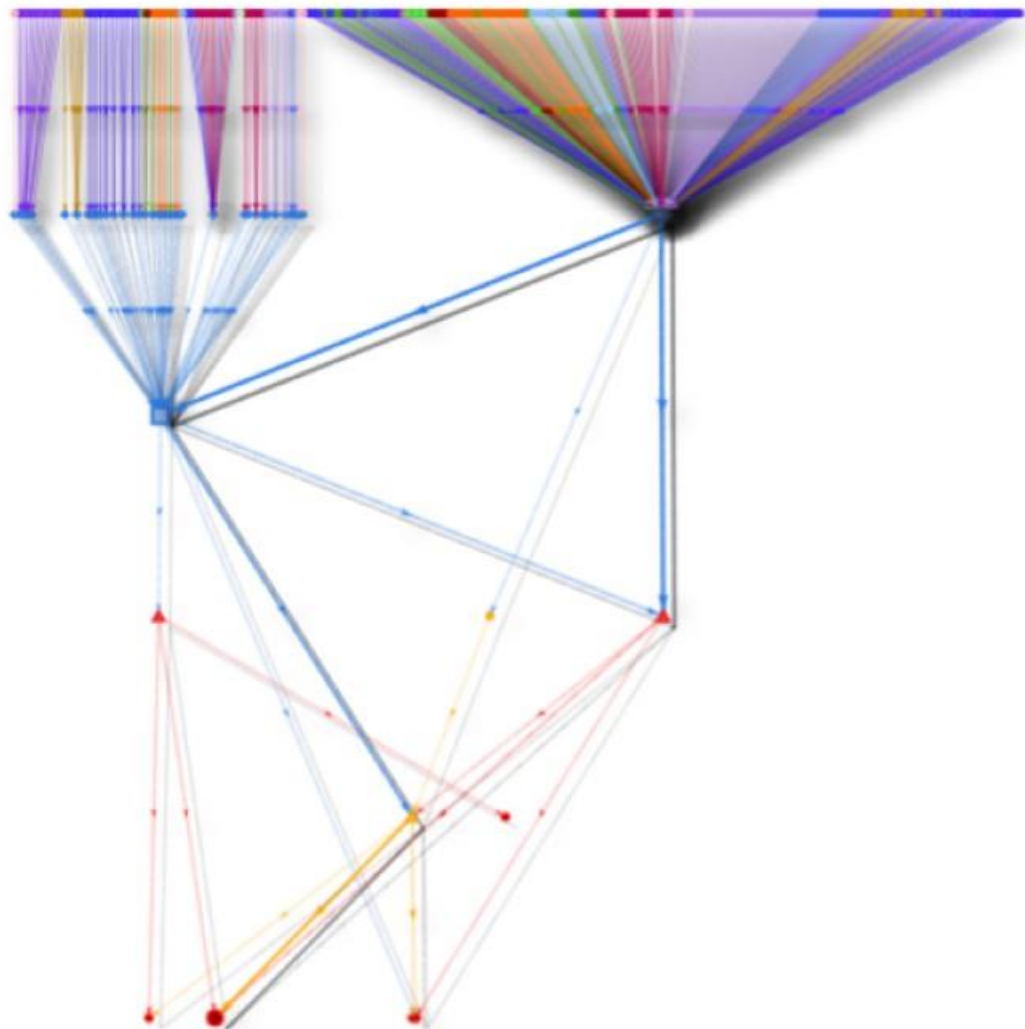

השדות שיבחרו לבנית DB:

שם ושם משפחה	מקום ותאריך לידה	כתובת מגורים	מקום ותאריך מעצר	תקופת מאסר	מקום ותאריך יציאת השיירה

מסלול גרפי

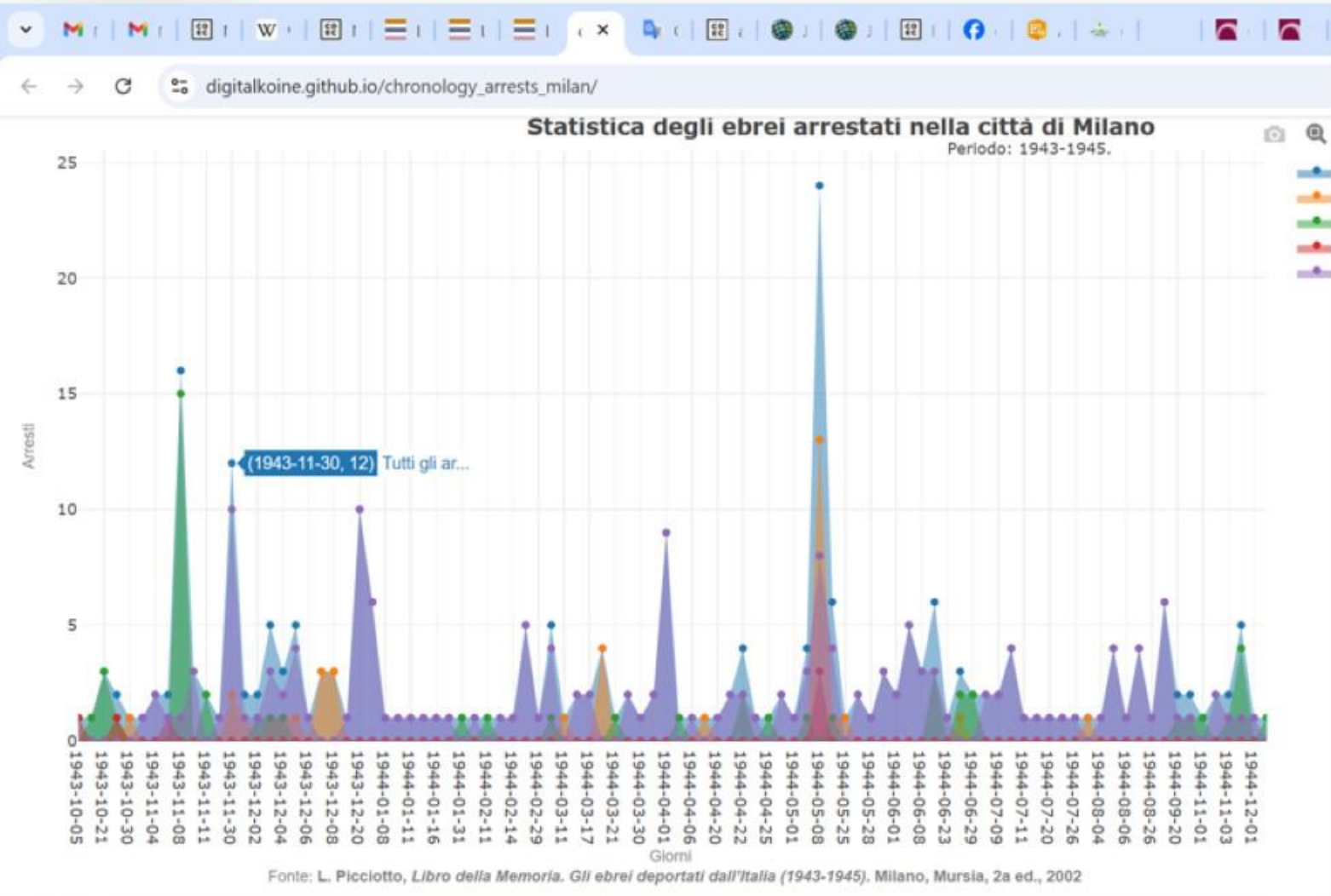

- ייצוג גרפי של נתונים על יהודים שנולדו במילאנו וגורשו למחנות ריכוז והשמדה נאציים בין השנים 1943-1945.
- הדמיה זו מאפשרת לעקוב אחר נתיבי הגירוש של אנשים בודדים - מרגע המעצר ועד להגעתם למחנות הנאצים.
- המשתמש יכול להדגיש את הנתיב של כל אדם על ידי לחיצה על נקודה בגרפיקה או על ידי התחלה מהתפריט הנפתח בצד שמאל על ידי בחירת שמות בודדים לפי מזהה.

יהודי מילאנו - נרצחים לאורך הזמן

- בנוסף למפה האינטראקטיבית צוות המחקר יצר גם **גרף כרונולוגי אינטראקטיבי שמראה את כמות השילוחים בכל תאריך.**
- הצבעים מייצגים את **הגופים השונים שביצעו את השילוח.**

הפרויקט המעשי

- **מסלולם של חמישה אנשים אל מחנות הריכוז.**
- לחיצה על כל נקודה נפתחת חלונית עם שמו ועם סיפורו האישי.
- הריבועים הגדולים מייצגים את מחנות הריכוז. בלחיצה עליהם נפתחת חלונית סיפור עם פרטים על המחנה ותמונה.
- שביל בצבע ירוק – השביל מועתק בדיוק לפי המסלול המתואר באתר של יד ושם - כל הדרך מרודוס ועד למחנה הריכוז אושוויץ.

<https://www.arcgis.com/apps/mapviewer/index.html?webmap=8f233faf6def4b3db56bae058be1569b>

מפת סיפור יהודי הכפרים בפולין מתוך עדותו של סבא

יותם נאמן

המחלקה
למדעי המידע
הפקולטה למדעי הרוח
אוניברסיטת בר-אילן

<https://storymaps.arcgis.com/stories/6cff35162ab2426b9687896fcffaad75>

Aleksandrów

שמי המקורי: זלמן-זיגמונד שצרצובסקי. נולדתי ביום
27.12.25 בעיירה אלכסנדרוב שעל-יד העיר לודג',
פולין. הורי היו אנשי עבודה. אבא היה ימייסטר", כלומר
מכונאי ואיש אחזקה במפעל לגרביים ואמא היתה
תופרת

Aleks

י ביום

ודג',

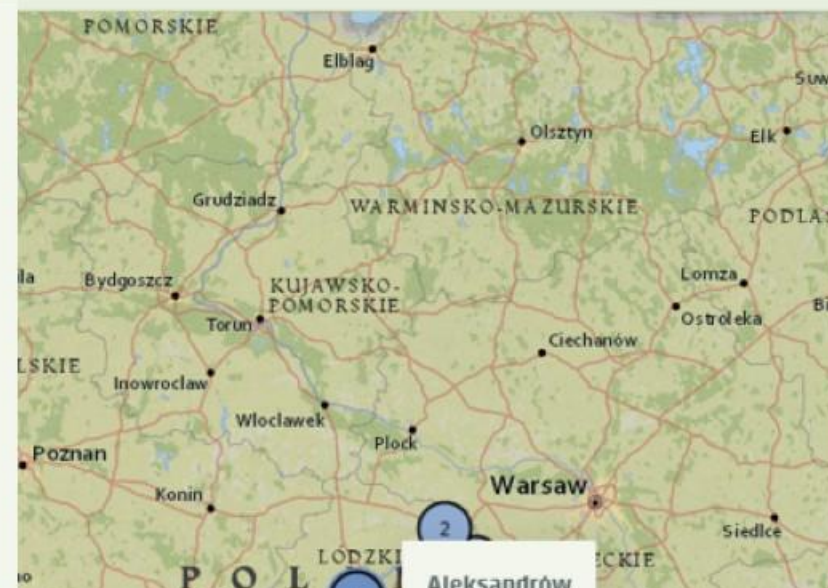
", כלומר

זה

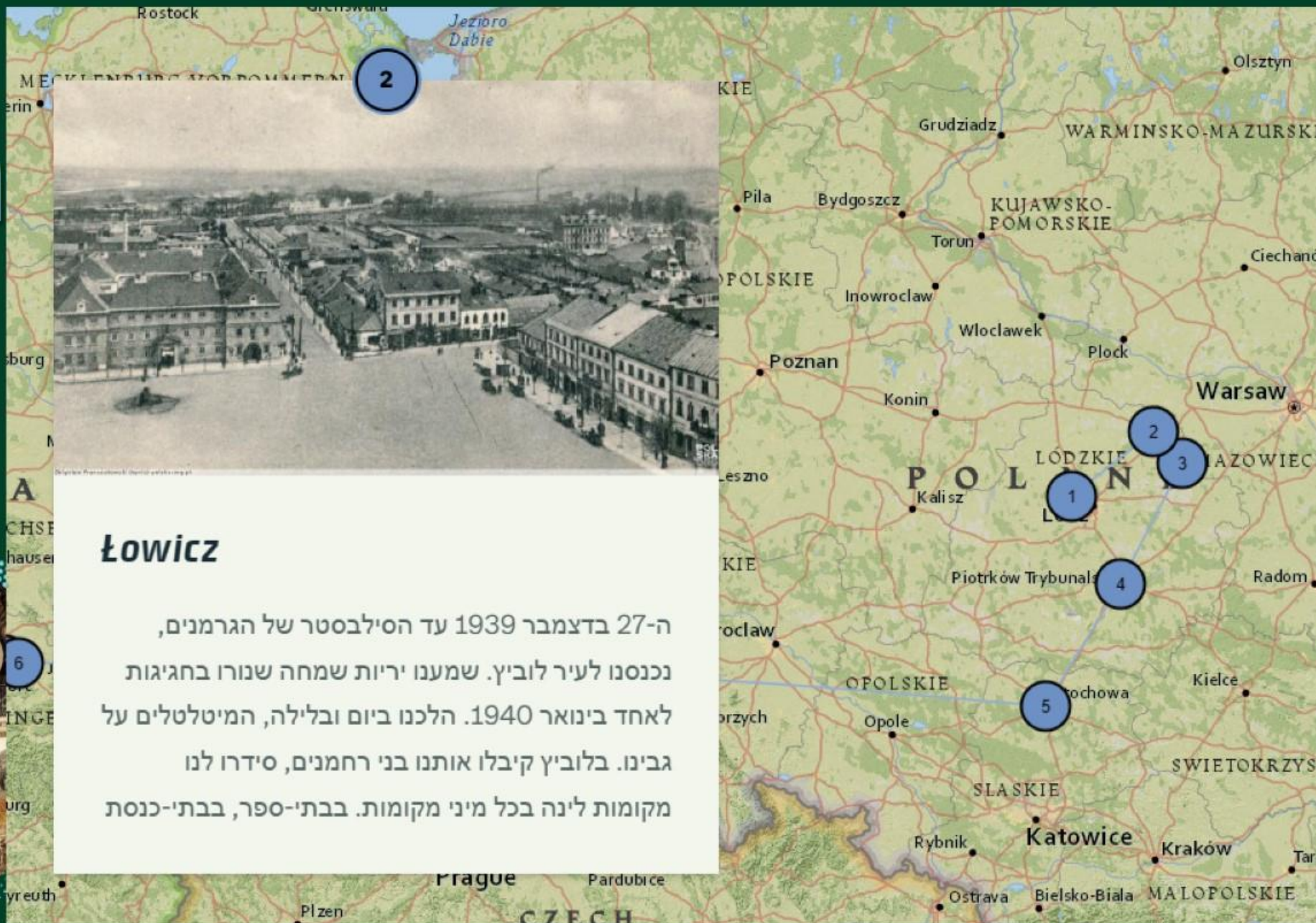
תופרת

היינו שני ילדים בבית: אני ואחי הצעיר ממני יעקב. אחר
הולדת הבן השני הפסיקה אמא לעבוד בתפירה, היא
היתה עקרת בית בלבד. אבל היא עזרה קצת לאבא
ב"יצור גרביים". העיירה כולה ידועה היתה כמקום "יצור
הגרביים של פולין"

באלכסנדרוב גרו כ-900 משפחות יהודיות, בעוד רוב
תושביה היו גרמנים, פולקס-דויטשה". היהודים היו
מרוכזים באזור יהודי, אבל אנחנו גרנו באזור של גויים,

ולין

Łowicz

ה-27 בדצמבר 1939 עד הסילבסטר של הגרמנים,
נכנסנו לעיר לוביץ. שמענו יריות שמחה שנורו בחגיגות
לאחד בינואר 1940. הלכנו ביום ובלילה, המיטלטלים על
גבינו. בלוביץ קיבלו אותנו בני רחמנים, סידרו לנו
מקומות לינה בכל מיני מקומות. בבתי-ספר, בבתי-כנסת

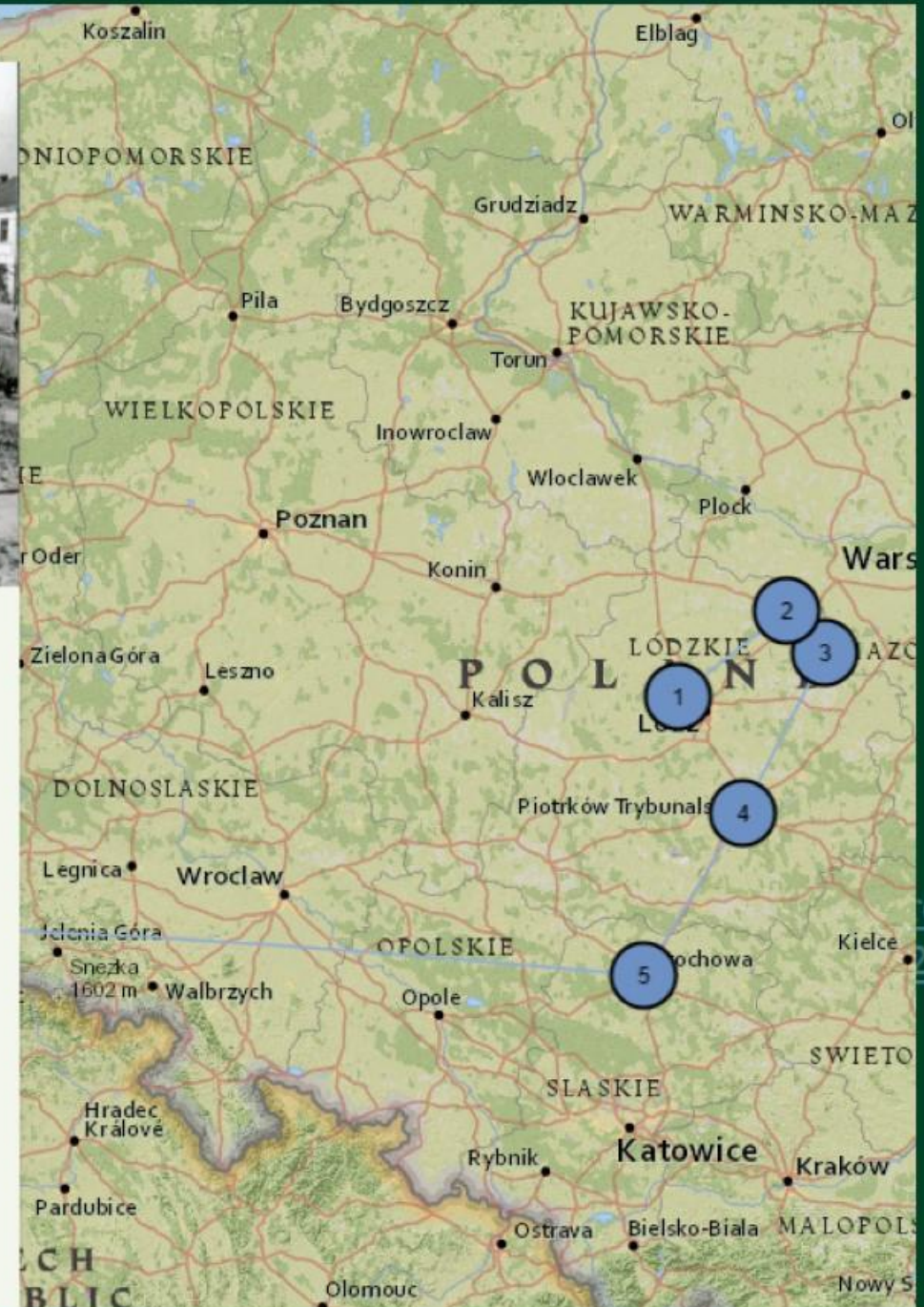

Skierniewice

לא נשארנו בלוביץ, מכיוון שלא היכרנו בעיר הזו אף אחד על כן, פנינו לסקרנוביץ שאבא הכיר מתקופת שירותו כקצין בצבא הפולני. בדירה של שני חדרים ומטבח שכרנו את המטבח למגורינו. 3 או 4 משפחות השתתפו עימנו בבישול. במטבח זה התגוררנו

לא היה לנו ממה להתפרנס, אבל איך שהוא הסתדרנו. הקהילה עזרה קצת, ומעט כסף היה לנו, הורי היו צעירים (אבא יליד 1906) ואיתנו יענקלה אחי, יליד 1931.

Fulda

11

בפולדה שכרנו עגלה וסוסים, ונכנסנו לגרינגסהוף
כשדגל כחול-לבן גדול מתנוסס מעלינו. אחר זמן עלינו
כולנו בעלייה ב' לארץ, הצטרפנו לראשונים, והנה
אנחנו כאן

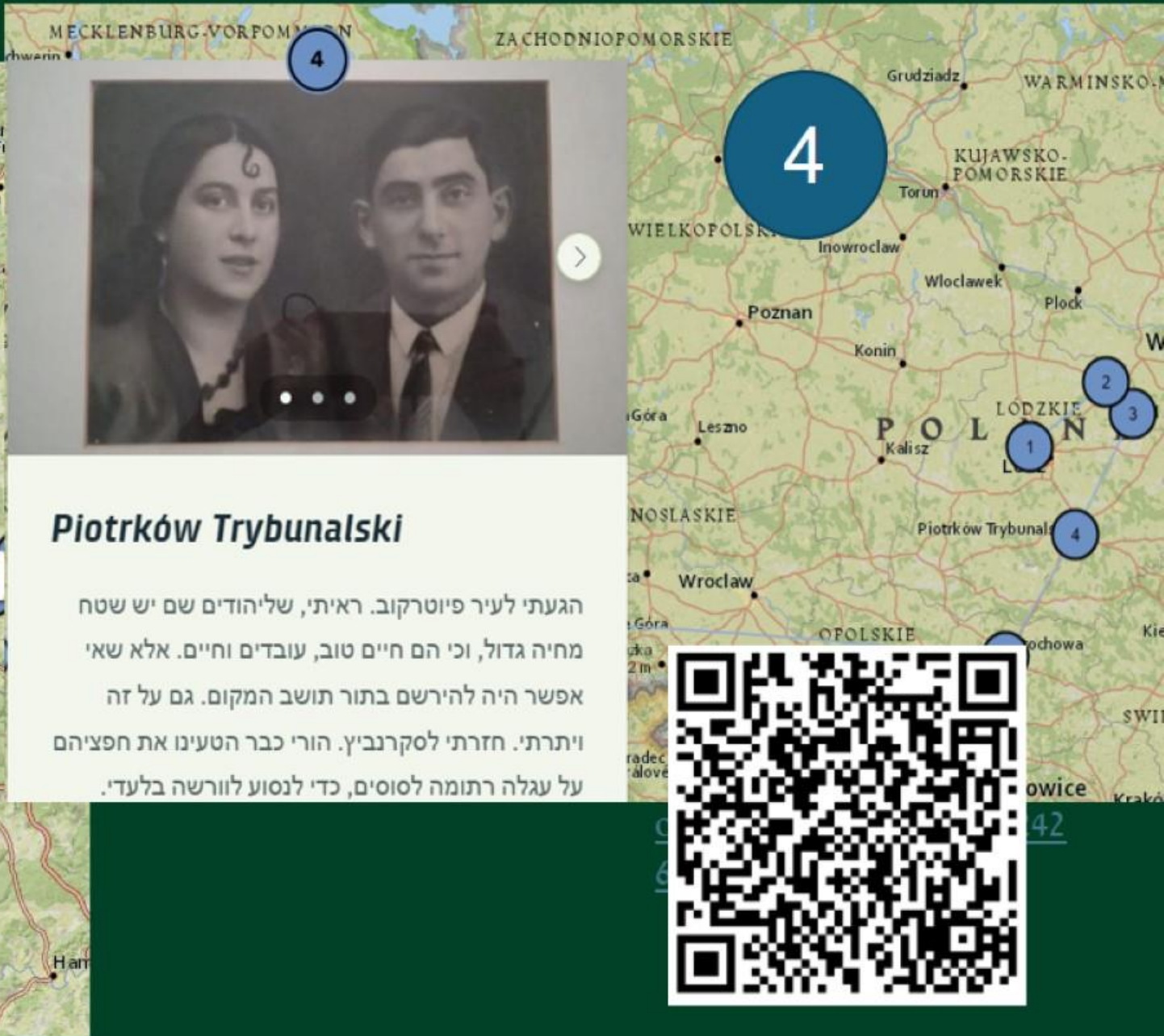
יזכרו לברכה הורי, שנספו בשואה בעיר פיוטרקוב
בשנת תש"ב (1942)

אבי יוסף בן שלמה בגיל 36

אמי רבקה בת יוסף ביגלאייזן בגיל 36

עדות מפִי סבא שלי שלמה נאמן ז"ל מתוך הספר עדויות
מגיא צלמוות המאגד את עדויות הניצולים שהקימו יחד
את קי

נצר סירני

המחלקה
למדעי המידע
הפקולטה למדעי הרוח
אוניברסיטת בר-אילן

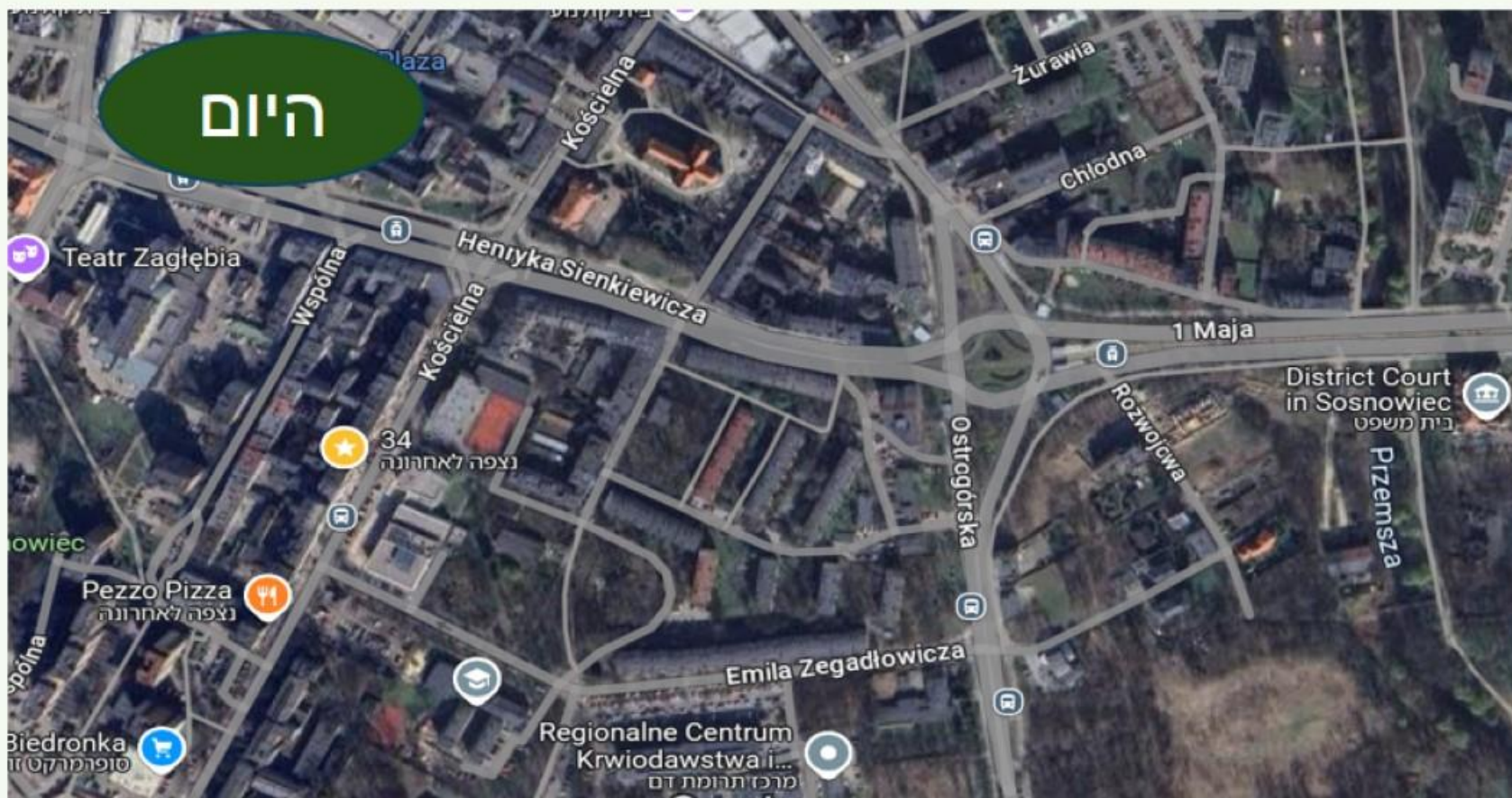
ש"י
יד ושם
רשות הזיכרון לשואה ולגבורה

והסיפור שלי

סיפור אישי: יעקב מנגל ניצול שואה

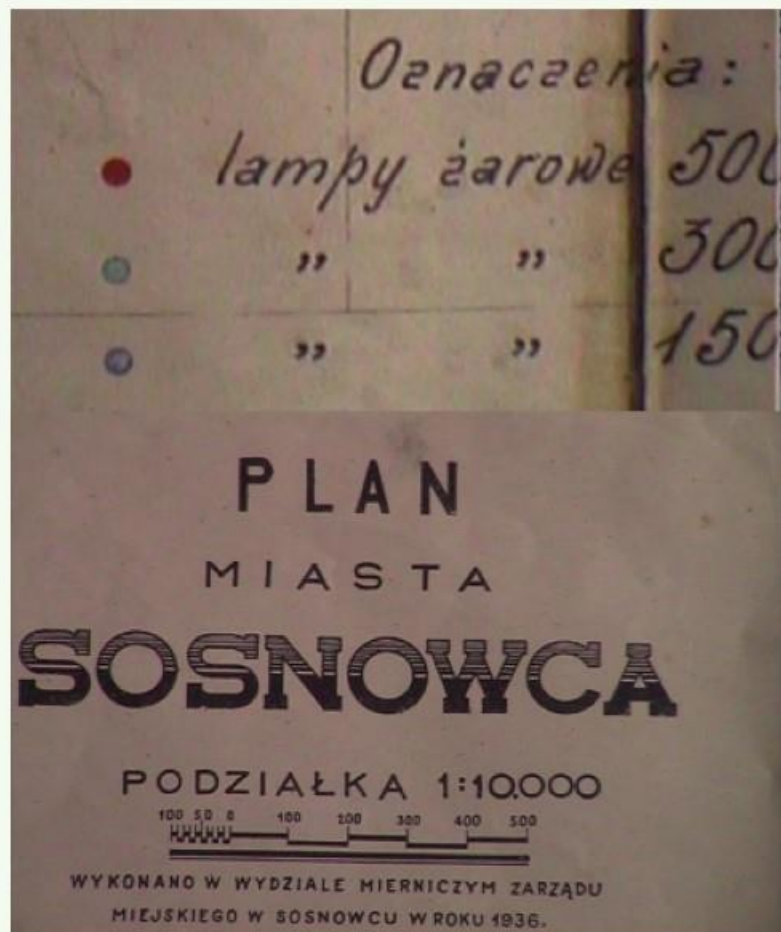
חיפוש הבית בסוסנוביץ בפולין: קושינה 34, הגיעו לאותה כתובת והבית לא נמצא והאזור לא היה מוכר

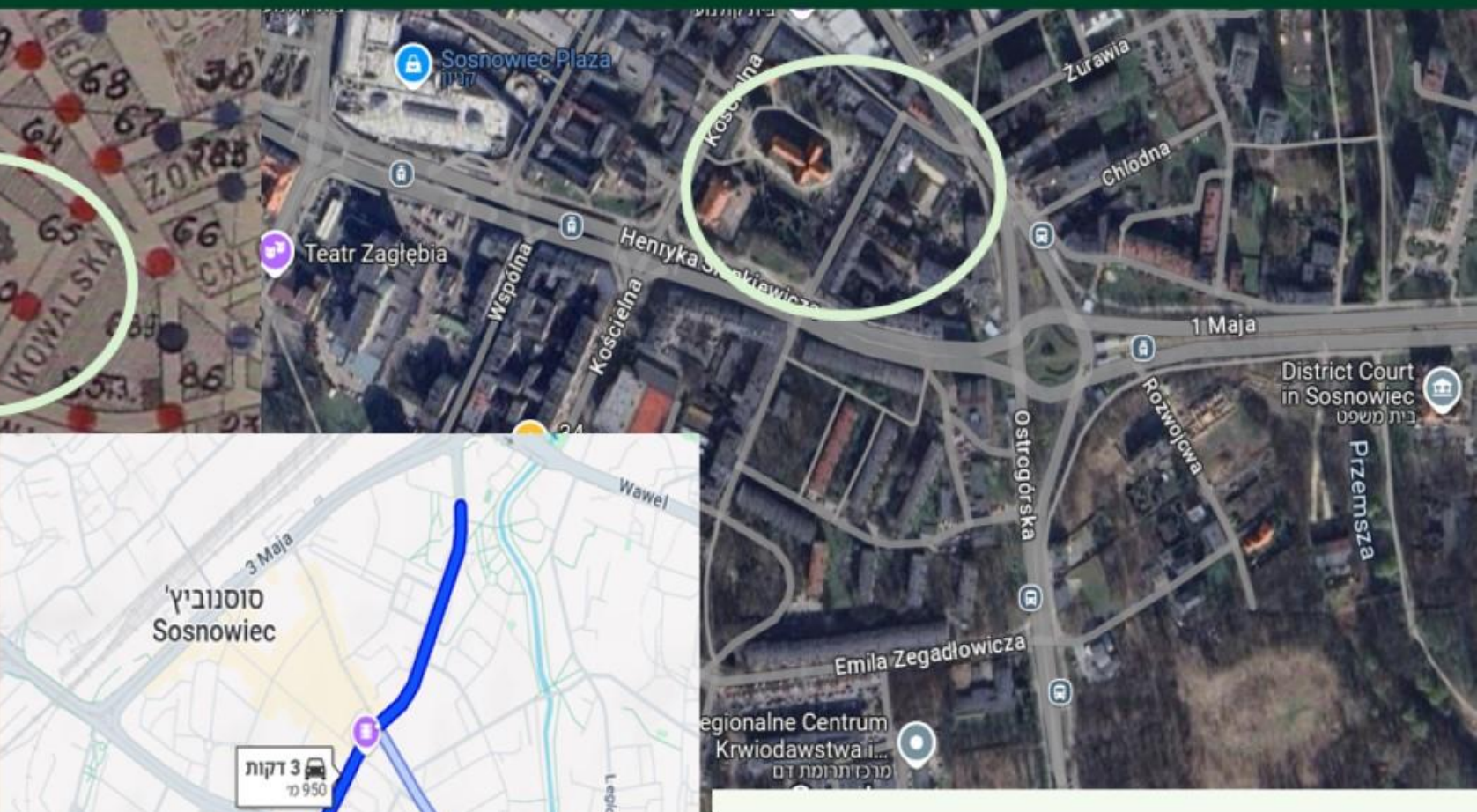
סיפור אישי: יעקב מנגל ניצול שואה

עובר אורח מכר להם מפת החשמל והתאורה של העיר.
התברר ששמות הרחובות הוזזו או הוחלפו, ובאמצעות מפת החשמל מ-1936 מצאו את ביתם.

סיפור אישי: יעקב מנגל ניצול שואה

סיכום שכבות של זיכרון כש- GIS פוגש את הסיפור האנושי מיפוי, זיכרונות, תיעוד וניתוח אז מה הסיפור שלי?

נכון שמערכת מידע גיאוגרפית יכולה גם במסע השואה לחקור ולגלות, כמויות, תופעות ועוד. אבל.....

תופעות

נשים במחנות
בעלי מקצועות
בכירים גרמנים במחנות
שאלות גיאוסטטיסטיות שונות?

שאלות קירבה

האם המחנות ליד מסילת הרכבת
כמה מהמחנות היו ליד אזורי אוכלוסין
ומהם?

שאלות מיקום

עיגון מפות שטרם טופלו
היכן מחנה ממוקם?
היכן מסילות הרכבת?
מה המסלול של היהודי?

שאלות חיזוי

האם נוכל להצביע יעל מקום שיש סיכוי
לשואה נוספת?
האם היהודים יחזרו לאותם מקומות?

שאלות ניתוח

כמה יהודים הועברו מהיכן ולאן
בהתחשב בגבולות המשתנים?
הצלת יהודים יחסית למיקום המחנה?
מה מהירות הרכבות שנסעו הרכבות?

שאלות כמות

כמה מחנות יש ומכל סוג
מה אורך מסילת הרכבת?
כמה נרצחו והיכן?
ניתוח תמונות ומיקום באי

סיכום

כש- GIS פוגש את הסיפור האנושי

- הנקודה הופכת למקום
- הקו הופך למסלול
- הכיוון הופכת ליעד
- "AND ו OR" הופכים אותנו ל "יחד או לחוד"
- והמפה שנוצרת מספרת את סיפור חיינו
- ומקבלת מקום נצחי בהיסטוריה האישית, הקהילתית והלאומית

אז זה הסיפור שלנו !

המחלקה
למדעי המידע
הפקולטה למדעי הרוח
אוניברסיטת בר-אילן

ד"ר אסנת מנגל

0546050214

GISasnat@gmail.com